National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont. K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 9 1984
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

B03(C/23/1

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 52 (1765) 1983 NELJAPÄEVAL, 29. DETSEMBRIL — THURSDAY, DECEMBER 29 XXXIV aastakäik

Vana-Andrese kirik oli jõuluõhtu jumalateenistusel rahvast tulvil. Foto — S. Preem

4000 jõulukirikutes Torontos

Kui mullu jõuluilmad olid kevadiselt soojad, siis tänavu need olid rekordiliselt külmad. Pakast oli kohati kuni 22 kraadi alla nulli. Sellele vaatamata oli jõulukirikutes rohkesti rahvast — umbes 4000.

Vana-Andrese koguduse jõuluõhtu jumalateenistusel kl. 3 p. oli kirik tulvil. Teenis õp. Udo Petersoo. Laulis Helmi Betlem. Orelil Asta Mitt.

Peetri koguduses peeti kolm jõuluõhtu jumalateenistust, kus teenisid praost Andres Taul ja õp. Edgar Heinsoo. Kirikulisi oli kokku üle 1500, neist keskpäevasel teenistusel 600, õhtupoolikul kl. 4 umbes 700 ja õhtusel ligi 250. Muusikalises osas esinesid teenistustel Martin Kiik harpsikordil, Tiina Pärnsalu (flööt), Tiina Hubel (tshello), pühapäevakooli ja leerieelsete koorid Margit Viia juhatusel, Noortekoor „Lootus" Peeter Tammearu juhatusel, solist Estra Väli-Toompuu, „Cantate Domino" Roman Toi juhatusel, kes oli ka organistiks.

Peetri kirikus pidas oma jõulujumalateenistuse ka Apostliku õigeusu kogudus kl. 2 päeval palveliste rohkel osavõtul. Osavõtjaid arvestati 350—400, ke. täitsid pühakoja. Teenis praost E. Lepik, laulis koguduse koor G. Raag'i juhatusel ja solist Linda Järvalt. Orelil dr. Roman Toi.

Jakobi koguduse liturgilisel jõuluteenistusel Redeemeri kirikus teenis õp. Tõnis Nõmmik. Solistiks oli Kadri Nõmmik ja orelil Leida Pilt.

Kolmainu koguduses, kus kirikulisi oli paarsada, teenis õp. O. Gnadenteich.

Palvelised täitsid jõuluõhtul ka Baptisti kiriku, kus jutlustas pastor Kaljo Raid ja teenistust kaunistas keelpillide ansambel ja noortekoor. Samuti peeti teenistus Evangeelses koguduses, kus kõneles pastor Allan Laur ja laulsid Leesmendi noored. Vabakoguduses kõnelesid jõuluõhtu-jumalateenistusel Heino Sepp ja E. Saraoja. Laulis solist Vilma Krabi.

Enamikus kogudustes peeti jumalateenistused ka esimesel jõulupühal.

Balti esindajad esitasid oma soovid Ottawas

Balti esindajad sõitsid 15. detsembril Ottawasse kõnelusele välisministeeriumi Nõukogude Liidu ja Ida-Euroopa osakonna esindajatega. Eestlastest sõitsid Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees ja ühtlasi Balti Liidu esimees Laas Leivat ja EKN peasekretär ja Balti Liidu sekretär Priit Aruvald. Lätlasi esindas dr. Lennarts Lukks. Leedulasi esindas advokaadid Algis Pacevicius ja Joana Kuras. Koosolekust võtsid osa ka kohalikud Balti esindajad Joseph Denys ja Walter Pent. Viimane on EKN'u abiesimees Ottawas ja ka Balti Liidu abiesimees Ottawas.

Välisministeeriumi esindusse kuulusid osakonna direktor Barry Mawhinney, programmidirektor Gordon Whitehead ja tema abi Marlene Jones ja kaks eriülesannetega liiget Ronald Halpin ja Denise Goulet.

„VAIKNA DIPLOMAATIA"

Esiteks tuli arutusele tulevased Euroopa julgeoleku konverentsid. 1985. a. toimub Ottawas nn. 'experts' konverents, kus käsitletakse inimõiguste küsimusi. Barry Mawhinney tegi selgeks, et venelastega niisugustel konverentsidel peab äärmiselt ettevaatlikult käituma. Tema kogemused on, et venelaste iseloom on niisugune, et mida rohkem ühte asja nendele pressid, seda kangekaelsemaks nemad muutuvad. Üksikuid inimõiguste küsimusi võib esitada, aga alati kasutada nn. „vaikset diplomaatiat". Vaikne, kuid järjekindel surve toob rohkem tagajärgi kui otsene rünnak.

Hr. Mawhinney ütles, et on teadlik, et Nõuk. Liidus on olukord väga halb ja väljavaade pole mitte optimistlik. Siiski tema arvates on Helsingi kokkuleppe üks relv millega saab venelastele survet avaldada inim- ja rahva õiguste rikkumiste küsimustes. Välisministeeriumil on olnud vähesel määral õnne perekondade taasühinemisega. Faktid aga näitavad, et need võidud on olnud väga väiksed. Viimase viie aasta jooksul on nad suutnud kokku tuua ainult kaks Balti päritoluga perekonda. Mis puutub poliitvange, siis Mawhinney ütles, et on vähe lootust, et Kanada valitsus saab selles osas appi tulla. Valitsus üldiselt katsetab vahetevahel inimõiguste rikkumise küsimusi venelaste juures üles tõsta poliitvangide suhtes, aga seda tehtakse laial pinnal ja individuaaljuhtumeid ei käsitleda.

KONSULITE KÜSIMUS

Kõne alla tuli Balti konsulite staatuse küsimus. Siin Mawhinney ütles, et välisministeerium on sellega põhimõtteliselt nõus, kuid otseset abi välisministeeriumilt ei ole oodata. Mawhinney arvates on õige konsulite küsimust edasi ajada poliitilisel pinnal parlamendi liikmetega. Ta kinnitas ka, et valitsus jääb oma seisukoha juurde Balti riikide „de jure" tunnustamise suhtes ja sellega seos oleks Balti konsulitele täis diplomaatilise staatuse andmine tähtis sümboolne samm. Ühesõnaga — välisministeerium ei blokeeriks niisugust astet, aga nemad on juba teinud kõik, mis selleks võimalik. Teostamine peab aga tulema teisel viisil.

Järgmisena arutati päranduste seaduseelnõud, mis on momendil Ontario parlamendis peatuma jäänud. Küsiti, kas föderaalvalitsus on avaldanud negatiivset survet Ontario valitsusele. Vastus Mawhinneylt oli, et kuigi ta pole selle asjaga täiesti kursis, ta võib kinnitada, et nemad pole ennast seganud provintsi asjadesse.

Viimaseks punktiks oli Euroopa-parlamendi resolutsioon Balti riikide dekoloniseerimiseks. Esitati seisukoht, et Balti küsimus peaks viima maailmapoliitika lavale. Küsiti, kas Kanada valitsus oleks valmis taolist resolutsiooni, nagu see oli Euroopa-parlamendis, esitama Ühendatud rahvaste Organisatsioonile. Mawhinney ütles, et tema on sellega põhimõtteliselt nõus ja ta lubas vastavaid võimalusi põhjalikult uurida. Ta hoiatas aga, et niisugusele resolutsioonile poolehoidu leida ÜRO liikmesrahvaste hulgas ei ole kerge.

AARNE VAHTRA

Enne koosoleku lõppu arutati lühidalt Aarne Vahtra küsimust. Eestlased soovisid teada, miks nii kõrgel kohal olnud ärahüpanud isikut ei soovitud välisministeeriumi poolt küsitlemisele kutsuda. Mawhinney vastas, et tema pole sellest teadlik, aga andis kindla lubaduse järele uurida ja meile vastust anda. Ta lisas, et tema arvates, kui Vahtra peaks jälle kunagi Kanadas viibima, siis välisministeerium oleks väga huvitatud tema intervjuule kutsumisest.

Pärast koosoleku lõppu sõitsid Balti esindajad parlamendimäele, kus oli kokkusaamine opositsiooni välispoliitika kriitiku parlamendiliikme Sinclair Stevens'iga, kes võttis esindajad vastu oma büroos. Arutati üldiselt samu probleeme. Stevens'i arvates praegune valitsus on venelaste osas liiga arglik. Ei ole kindlaid seisukohti ja sellega ei ole ka tagajärge valitsuse nõuetele inim- ja rahvasteõiguste küsimustes. Mis puutus Balti konsulite staatust, Stevens andis kindla lubaduse, et kui teha veel üks katse välisministeeriumi kaudu ja see kukuks läbi, siis tema tõstab seda küsimust alamkojas. Üldiselt oli Stevens Balti esindajate seisukohtadega täiesti nõus. Kokkusaamine Sinclair Stevens'iga kestis tund aega.

Astume ühisel nõul Esto aastasse!

Astudes ESTO AASTASSE ütlevad Kanada eestlased tere tulemast rahvuskaaslastele kogu maailmas ja asetavad eelseisvad suurpidustused tulipunkti jutuajamistes „Meie Eluga".

Eestluse elujõu koondesituse ülesandena tõstetakse esile esmajärgulisi sihte — eestluse püsimist, meie rahva vabadusvõitlust nii Kodumaal kui siin, kutsudes kaasa nooremat generatsiooni esitama värske jõuga meie soove ja nõudmisi.

— Kõigepealt soovin ma oma rahvuskaaslastele, meie organisatsioonidele ja kirikutele õnnelikku ja edukast aastat 1984, ütles Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo. Midagi ei rõõmusta meie südant rohkem kui see, et Kanada eestlaskond ja tema organisatsioonid püsivad aktiivsena ja teovõimsaina. Juba rohkem kui kümmekond aastat tagasi kuulutas vaenlase propaganda meie rahvusliku tegevuse hääbumist paguluses. Küllap oli see ettekuulutus rajatud nende propagandistide kavale lõhkuda meie ühiskonnad omavaheliste tülide tallermaaks, kuhu oleks olnud kerge sooritada läbimurret. Rahvuspoliitilisest aspektist vaadetuna pean seda üheks kõige olulisemaks momendiks Kanada eestlaste elus ja tegevuses.

— „Millist sõnumi lähetate aastavahetusel kodumaale?

— Heameelel kasutan võimalust, et enda ja kogu Kanada eestlaskonna nimel soovida suguvendadele ja õdedele Kodu-Eestis head uut aastat. Seal, kus eestlane kõigi raskuste kiuste säilitab oma keelt ja kultuuri on eestlaste päriskodu. See pind, mis on toitnud meie rahvast aastatuhandeid on eestlaste oma. Sellele pinnale ei ole õigust ühelgi võõral. Ma soovin, et aasta, mille künnisel me seisame, viib meid lähemale päevale,

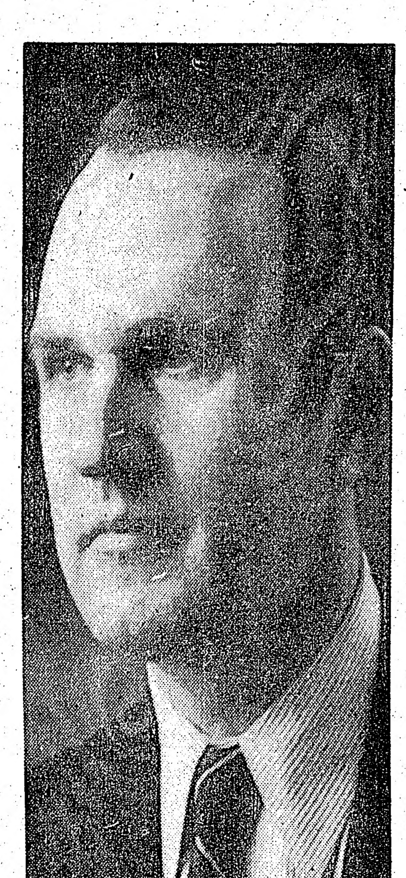

ILMAR HEINSOO
E.V. aupeakonsul Kanadas

mil eestlane ise omal vaba tahte kohaselt valitseb oma isade maad.

Vabade eestlaste eriline tervitus kuulub neile kodumaistele patriootidele, kes oma rahvuslike ja usuliste veendumuste avaliku väljendamise tõttu peavad kannatama nõukogude süsteemi halastamatut tagakiusamist. Need mehed ja naised on tõelised märtrid, kelle kannatustele kord rajatakse Eesti rahva vabaduse uus koit.

— „Vabad eestlased kogunevad tuleval juulikuul Torontosse. Kuidas hindate ESTO-84 ettevalmistuste senist edenemist?

— Eestlaste ülemaailmsed suurkogunemised on alati kokku toonud suuri rahvahulki. Usun, et see saab teoks ka siin Torontos, sest USA ja Kanada eestlaste suuremad keskused on suhteliselt lähedal. Eelregistreerimise arvud Rootsis ja mujal kõnelevad samuti julgustavat keelt.

Mis puutub administratiivset külge, siis arvan, et ESTO-84 peakomitee on teinud oma ettevalmistava töö eeskujulikult. Peaaegu kõik kavalised ja tehnilised küsimused on leidnud lahenduse. On selge, et sellise suurürituse ette valmistamine hõlmab endas lugematuid probleeme, mis pidevalt üles kerkivad ja mida tuleb lahendada jooksva töö korras kuni avapäevani. Nüüdsest peale on oluline reklaam, mis ärataks vaimustust ja tahet sellest suursündmusest osavõtuks.

— „Mida loodate ESTO-84-lt meie rahvusliku tegevuse ja püsimise seisukohalt tulevikus?

— Sellise eestlaste suurkogunemised psühholoogilist mõju saab võrrelda patarei laadimisega. Elamused ühiste tunnete tugevusest, rahvuslik enesekindlus ja inspiratsioon, mis paratamatult kaasub mass-üritustega, noorema generatsiooni hulgaline osavõtt — need kõik on tegurid, mis annavad uut energiat ja jõudu jätkamaks meie rahvuslikku elu ja võitlust eestlaste keskustes üle kogu maailma.

Ma kasutaksin selle jutuajamise raames võimalust, et ütelda rahvuskaaslastele maailma eri nurkades TERETULEMAST TORONTOSSE kaasategema ja kaasaelama ESTO-84. Tulgem kokku, et koos maailmale demonstreerida eestluse elujõudu! Tulgem kokku nõudma õigust ja vabadust oma maale ja rahvale!

EKN esimees Laas Leivat:

„Tõmbame kaasa noori"

Mida peale tähtsaimaiks momentideks EKN tegevuses möödunud aastal ja missugused tähtsamad ülesanded ootavad meie kesk- ja võitlusorganisatsiooni uuel aastal, küsisime Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimehelt Laas Leivatilt.

— Möödunud aasta tegevuses pidasime silmas oma põhilist ülesannet — selgitada Kanada poliitilistele jõududele Eesti okupatsiooni probleeme ja taotleda Kanada valitsuse toetust meie vabadustaotlusele ja ka üksikutele Vene vangistuses kannatavate kaasmaalaste Nõukogude Lii-

(Järg lk. 3)

LAAS LEIVAT
Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees

ELK esimees Vello Hubel:

„Olgem osavõtjad sini-must-valge lipu all!"

— Eelseisev aasta saab olema eestluse suuraastaks vabas maailmas. Eeltööd arenevad kavakindlalt, et võiksime tulla kokku sini-must-valge 100. aasta juubeli lipu alla ning jagada ühiseid rahvuslikke elamusi ESTO '84 pidustustel, ütles Eesti Liit Kanadas esimees Vello Hubel.

— Sel aastal möödub ka 40 aastat raskeist tõrjelahinguist Eesti pinnal ning meie lahkumisest kodumaalt. See tuletab meile meelde, et meie siin oleme saatuse kombel oma rahvast äravalitud, kellel oli õnne jõuda vabadele randadele. Sellega pärisime tahtmatult kohustuse olla saadikuiks vabas maailmas, kellele on antud võimalus kosta Nõukogude orjuses elava Eesti rahva eest. Meie rahva saatus kohustab meid.

KOHUSTUSED

Kohustused oma rahva vastu. Need on nii võõrad terminid siin maal. On päris loomulik, et nii mõnelgi meist on eestluse olemus, sihid ja kohustused muutunud üsna ähmaseks. Siin vabal maal on meil suured isiklikud õigused: „Teeme oma asja" oma huvide ja südametunnistuse kohaselt. Võime oma tegevust alati valida. Kui süda aga järgneb eestluse kutsele, siis „ajame eesti asja". Siis võtame osa eestluse arendamisest andes oma aega, ideid, energiat ja raha meie ühisettevõtete teostamiseks. MEIE KÕIKIDE OSAVÕTT ON VÕRRATULT TÄHTIS! Meie apaatsus tähendaks surma siinsele eestlusele! Muidugi oleks see kurvaks uudiseks meie kodu-eestlastele. Nende vastupanu ikestajatele meie isamaal kohustab meid osavõtule.

KÜSIME ENDILT

Teadlike eestlastena peame endilt järjest küsima:

- Kui palju oleme huvitatud eesti asjadest?
- Kas arendame edasi eesti keelt, kultuuri ja traditsioone?
- Kas saame inspireerida oma lapsi, lapselapsi ja noori, et neil oleks huvi eestluse vastu?

(Järg lk. 3)

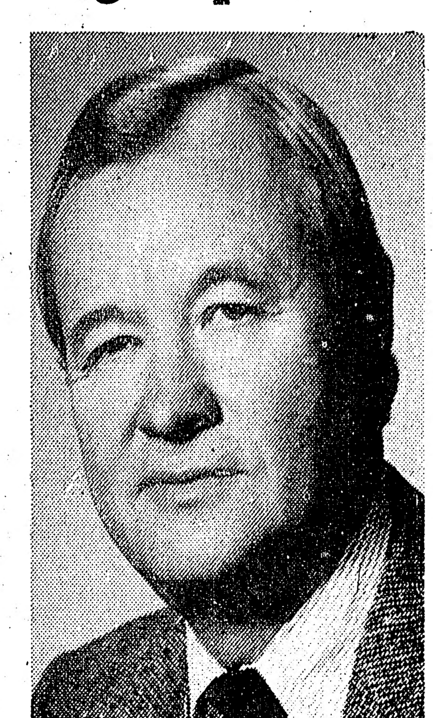

Eesti Liit Kanadas esimees Vello Hubel

UUENDAGE „MEIE ELU" TELLIMINE UUEKS AASTAKS

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp. kl. 9 hm.— 5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 hm.—8 õ., laup. kl. 9 hm.—1 p.l.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse — 1 a. $44.00, 6 k. $25.00, 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse — 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $5.50, tekstis $5.00, kuulutuste küljel $4.75.

1884. — 1944. — 1984.

Uus aasta on nagu lukustus eesti rahva olulisemale 100 aasta perioodile. Sealt see algas — ärkamisaja algusest läinud sajandil. Aastal 1884 õnnistati küll sini-must-valge värvikolmik, põhjamaine ja toonidelt tõsine. Kuid eesti rahvas oli vaimselt ärkamas. Oli väheseid eesti soost üliõpilasi, asuti harrastama oma emakeelt, loeti Kreutzwaldi „Kalevipoega". Lõpuks õmmeldi sini-must-valge lipp, millele see grupp vandus tõotust Otepää kiriku juures: „Olgu maa või kas täis kuradeid, meie lippu nad ei võida."

Lipust sai üliõpilasorganisatsiooni lipp. See lipp lehvis laulupidudel. Selle all võideldi Vabadussõjas. Sini-must-valgest sai riigilipp. Ning 1944. aastast peale lehvib see rahvuslipuna üle kogu maailma, kuhu üks osa eesti rahvast taandus vaenlase eest uute aegade ootel. Maa on küll täis kuradeid, kuid eesti lipp lehvib tuules endiselt oma positsioonil.

Kuid lipp on ainult meie kõikide ühendav sümbol. Koos lipuga algas eesti rahva ärkamine: tung hariduse järgi, püüdlus majanduselu parandamiseks, kultuurilised püüdlused, laulupeod, organiseerumine teaduslikeks seltsideks, ajalehed, uute teede otsimised kõigeks selleks jne. See oli tung iseseisvaks tegutsemiseks, kuigi mitte püüdlus poliitiliseks iseseisvuseks. Viimane tuli alles tsaarivenemaa revolutsioonilise lagunemisega, mil eesti juhtivad tegelased ei soovinud uppuda sellesse Venemaa mädamülkasse.

Meie vabadusvõitlus ei olnud kerge, ei frondil ega tagalas. Meie iseseisva riigi ülesehitamine ei olnud kerge ei juhtidele ega rahvale. Suutsime sumbutada välismaalt juhitud mässukatse 1924 aastal 1. detsembril. Elasime üle kolmekümnendal ajal mujal ei meil tekkinud majanduslikku kriisi. Ning lõpuks pidi valitsus, ohvritega demokraatiale, likvideerima vapside vägivallaga ähvardava liikumise. Ka see ei olnud valitsuse südametunnistusele kerge. Seda kõik vähem kui kahekümne aasta perioodil.

Kuid teiselpool idapiiri koondas vaenlane juba oma vägesid. Läänest ähvardas kogu Euroopat natsistlik Saksamaa ja kolonnid marsisid külvates tuld ja hävitust. Ka eesti rahval ei olnud pääsu, sest suured ja vägevad ehitasid omale uut maailma väiksete kulul. Nii jõudsime 1944. a. sügiskuude lävele. Eesti rahvast on langenud ajaloo vältel ka varem, kuid 1944. aasta põgenemine läände on ajalooliselt suurimaid ja traagilisemaid, sest leiti, et kõik ohud ja raskused vastuvõetavamad, kui veelkord katsetada kooselu idast tuleva barbaarse laviiniga, mis tuleb tule ja relvaga, kuid ähvardab vabaduse kaotusega.

1944. aasta põgenemine ei olnud argade pagemine, vaid oli nende julgete päralt, kes eluga riskides ja sumbutamata vabadusihaga hinges tundmata teekonna ette võtsid. Alles aastaid hiljem taipasime, kui pikk ja ohtlik oli kellegi teekond. Mahajäänud kodumaa ja inimeste pärast valame ikka veel pisaraid. Kuid aastasse 1984 astudes teame, et tegime õieti, sest kuulume lände, kus võisime otsast peale hakata, igaüks oma võimete, energia ja tahtejõu kohaselt.

Nüüd, nelikümmend aastat hiljem, võime kinnitada, et need aastad on kuulunud meile ja oleme neid nautinud ülimal määral. Oleme olnud nagu õnnelikud turistid, kes on küll matnud oma eluteel langenud ohvrid, oleme trotsinud küll raskusi, kuid oleme olnud õnnelikud siiski. 1944. a. keskealised mehed ja naised on nüüd juba vanad või lahkunud elust hoopiski. Kuid uus generatsioon on kasvanud üles ja viib elu edasi.

Kaks asja tõime kodumaalt kaasa: armastuse oma isademaa vastu ja sini-must-valged rahvusvärvid. Anname need uuele generatsioonile edasi hoidmiseks ja kandmiseks, et nende järglased ikka teaksid, kes olid nende esiisad ja kust nad ise tulevad.

Seda vaimu soovime Ülemaailmsed Eesti Päevad 1984 teostusele, millega nagu sulgub eesti rahva periood, mis algas 1884. Soovime edu ja elujulgust ka kõikidele lugejaile uuel algaval aastal 1984.

V.

Kas võiks . . ?

Juba siis, kui auväärne Tartu pürjer Jänes andis välja „Meie Matsi" kalendrit, kujutati vana aastat graafiliselt raugana, kes oma ülesanded annab edasi noorele särasilmsele poisipõnnile. Oleks Jänes tänapäeval oma kalendrit teinud, küllap siis oleks algava aasta kohustused edasiantud tõmmunahksele, asjaliku ilmega ja aktikohvrit kandvale naisisikule. Olenevalt naiste ja meeste võrdõigluse nüansside mõistmisest oleks ta uue aasta sümbolismi pilti võibolla isegi täiendanud põllekandva meesisikuga. Aga mõte igavestikestvast põlvkondade vahetumisest oleks jäänud muutmatuks. Aastavahetuse künnisel on sobiv meenutada, et mitmed on kirjasõnas kurtnud selle üle, et vanad ei raatsi ühiskondliku töö õigust noortele anda. On tõesti viimane aeg, et vanad lakkaks olemast arengut takistavaks kaikaks eesti eluvankri rattakodarais. On aeg, et vanad enam ei taksitaks noori ajalehti, ajakirju ja raamatuid kirjutamast. Ega neid tellimast ja lugemast. Noortele tuleks anda luba teatrit teha ja teatrisse tulla. Anda õigus luua kõrgetasemelisi koore ja korraldada kontserte. Ilmtingimata tuleks aga vältida asjaolu, et enamus üritustel, ka neil kus noored on esinejaiks, valdavam osa istmeid ei oleks varutud ainult pensionäridele. KAS VÕIKS vanaaastaõhtu õnnevalamisel soovida kõige eelmainitu täitumist uuel aastal? Ning rääkides noortest ei maksaks meil piirduda teismelistele mõtlemisega, sest neil võib ju tõesti tulla puudus julgusest ja osavusest vanadega ühiskondlikul põllul sarvi kokku alüüa. Neid, kes uuel aastal vanade asemele peaksid astuma, tuleks otsida nende, veidi eakamate noorte hulgast, kes oma kutsealaliste saavutustega ja elukogemustega on igati võimelised ka ühiskondlikus töös tõhusaid tagajärgi saavutama. Lootes, et noored hulgaliselt vanade asemel või kõrval hakkavad eesti asju ajama, soovin kõigile ÕNNE- ja EDURIKAST UUT AASTA.

HARRI KIVILO

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast
„MEIE ELU"

Piiskop Karl Raudsepp

„Kiriku tegevusega Kanadas võib väga rahul olla"

— Kiriku tegevusega Kanadas võib väga rahul olla, ütles ELLK piiskop Karl Raudsepp aastavahetuse jutuajamises „Meie Elule".

— Meie kiriku 7 praostkonna seas on Kanada praostkond töötanud väga intensiivselt. Ta on silmapaistev sellega, et enamus tema kogudusi on teenitud nooremate, elujõuliste vaimulike poolt ja regulaarselt. Kaotasime küll ühe tubli algaja pastori Väinö Kaldma järvede piirkonnas enneaegse surma tõttu, kuid teda saadi asendada ja juurde tuli õp. E. Heinsoo Torontos. Kirikutegevusega võib Kanadas väga rahul olla.

— Milliseid edusamme on kirik teinud 1983 jooksul?

— Kiriku tegevust tuleb hinnata pideva töö ja süstemaatilise usulise kasvamise seisukohalt, mitte üksikute sündmustega. Tööd tehti innukalt ja inimeste osavõtt on ilmselt kasvanud. Töötatakse uue lauluraamatu ja õpikute väljaandmise sihiga. Usuteaduse Instituut töötab regulaarselt ja innukalt. Vaimulike järelkasv eesti kogudustele on olemas.

— Mida on loota kirikuelus eriti ESTO 1984 -ga ühenduses?

— Kõigepealt Eesti lipu 100. a. juubeli väärikas pühitsemine ESTO ava jumalateenistusel. See on määratu tähendusega sündmus meie kiriku ja rahva ajaloos. Teiseks on usuteaduslaste konverents, kus usuteaduslikes küsimustes taotletakse enamuse seisukohti fikseerida mitmes küsimuses. Näiteks ka naiste ordinatsiooni küsimuses meie kirikus.

— Kas on kavas kutsuda kokku kirikukogu?

— Praegu kehtivate põhimääruste järele koguduste rõhuv enamus on otsustanud hääletada üle maailma kirjalikult, kuna kauguste tõttu arvatakse raske olevat kokkusaada enamuse koguduste esindajaid, et selle kogu otsused saaksid olla kaalukad. Kui koguduste enamus hääletab uue seaduse, siis kutsutakse kirikukogu kokku. Meie demokraatlik rahvakirik töötab enamuse otsuse kohaselt.

— Milline on EELK suhtumine rahuliikumisesse?

— Meie kirik nagu ka iga teine kristlik kirik kuulutab ja soovib maapeal rahu. Kuid mitte poliitilise allaheitmise sihiga praegu propageeritav rahuliikumine ei tõmba meid kaasa. Punaste käsu järele meie kirik vabaduses ei tegutse ja selles sõiduvees ujujatega meie kaasa ei lähe.

— Kas on EELK-l ametlik seisukoht rahuküsimuses?

— Jah on. See on jõuluevangeeliumis antud. Seda meie kuulutame ja õpetame.

H. Riga — SARKASTIKAT

TÄHISEID HOMSEKS

CHRISTIAN INQUIRER on väljatoonud tähtsamad peajooned raamatust – THE CHILDREN'S RIGHT'S MOVEMENT, OVERCOMING the OPPRESSION of YOUNG PEOPLE, by B&R Gross — mida mina korraldan järgmiselt:

„MEIE TAHAME —
ise määrata oma saatust, seega kohest vanemate ülemvõimu lõpetamist;
ise luua tõeline kultuur, meie enese loodud institutsioonidega;
ise otsustada koolikäimise tähtsust ja valida enese haridust ja koole;
ise valida oma riietus ja moed üldse, mida ei tohi halvustada;
õigust, olla puutumatud füüsiliselt, kui väiksemad ja nõrgemad;
õigust saada täielikku informatsiooni, igakülgset ja tsenseerimata;
õigust, kasutada soovikohaselt drooge, takistavad seadused peab tühistama;
õigust teostada seksuaalset enesemääramist ja takistamatut tegevusvabadust;
õigust olla majanduslikult iseseisev;
õigust, omada kinnisvarasid ja asutada ettevõtteid;
õigust saada võrdse töö eest võrdset tasu;
õiglast kohtuprotsessi, ka oma vanemate ja riikliku süsteemi vastu."

„MEIE ARVAME,
et Läänekultuur on dekadentne, mida meie jätkata ei taha;
et Ameerika Ühendriigid on imperialistlik riik;
et kohe on vaja vabastada kõik ülekohtuselt vangistatud inimesed;
et kohe on vaja vabastada kõik karistus- ja kasvatusasutustes kinnipeetavad;
et kohe on vaja teha lõpp rassismile Ameerikas ja igalpool maailmas."

Kus on lapse õigused?
Kus on demokraatia?
Vanad lollid seadused
on teinud lapsest paaria.

Nüüd püüab vaene lapsuke
nii mitme targa nõunike
abil vabaneda vangist —
perekonna rangest ringist.

Nii peatselt teismelised visas võitluses
saavutavad inimväärsed õigused.
Ent vaenuvõim on siiski tugev, põline —
ei võida see, kel nina alles . . . . . !

Aastavahetuse mõtteid „Ehatares"

Enamikul „Ehatare" elanikel on see juba teistkordne aastavahetuse veetmine oma praeguses kodus. Suurem osa oli oma pagulaspäevade algust möödasaatnud Saksamaa dp laagrites ja mälestused sellest ei olnud veel kustunud, kus tuba tuli jagada võõrastega või kui taheti oma tuba, tuli seda vooditekkide abil eralda. Ka ühisköögist ei olnud mälestused kõige paremad. Nüüd, vanemasse ikka jõudes, kardeti samalaadsete elutingimuste kordumist ja vaadati tulevikule vastu kahtlusega. On ju vanem generatsioon elanud üle palju pettumusi ja sellega oli nende kahtlustused põhjendatud.

Oldi harjunud elama oma tahtmise järele raske tööga hästi sisustatud kodudes. Nüüd tuli see aga maha jätta, kuna ei oldud enam suuteline nii enda kui ka oma kodu eest hoolt kandma. Lapsed, kes vaheajal olid suureks kasvanud, alustasid oma kodude ja perekonna rajamisega ja oma igapäevase leiva teenimise kõrval ei suutnud ka paremal tahtmisel oma vanemate eest hoolits eda nii kui nad seda oleks soovinud neile.

Oli ainult üks tee- „Ehatare", millest ei teatud palju. Uus ehitus ja oma abistamisorganisatsioonile kuuluv-, see oli peaaegu kõik. Samuti ei olnud asukoht paha, sest asub ikkagi oma endisele kodule ja lastele kättesaadavas kauguses.

Kõigile vaatamata asuti muruga vastu tulevikule. Nüüd on veedetud enamikul elanikkonnast kaks aastavahtust oma uues kodus ja enamik on saanud üle esialgsetest kohanemisraskustest ega sooviks mingil juhul vahetada oma äräteenitud puhkust ja hoolitsust endiste murede ja rabelemistega. Kaheaastase „Ehatares" viibimise järele on harjutud paljude asjaoludega, mis esialgu tundusid võõrastena, on leitud uus sõprusringkond ja uued huvikaaslased. Selle juures võib tänada vaid „Ehatare" teenistujaid, kes esimestest ümberasumise muredest ja kahtlustest oskasid oma hoolitsemisega nii kiiresti üle saada ja uues elukohas kohaneda.

Kõigi sooviks on, et need tublid ja kohusetruud oma ülesandeid armastusega täitvad eestlannad ja soomlannad jätkavad ka tuleval aastal ja edaspidi. See sujuv koostöö ja sõbralikkus meie vanema generatsiooni eest hoolitsemisel kahe hõimurahva teenistujate poolt on haruldlane. Selle kohta puuduvad kiidusõnad, kuid nad võivad seda kindlasti uskuda, et elanike südameis on neil kindel koht. Samuti ei tee kellegile enam muret asjaolu, et elanikkond ei koosne ainult oma rahvuskaaslastest, vaid vähesel arvul on ka meie lõunanaabreid-lätlasi ja suguvendi soomlasi.

Igavust ei ole, kuna palju aega on isetegevuseks ja huvialade arendamiseks, mille juhtimine on palgalise teenistuja pr. Koppeli kindlates kätes. Kuid kõige vilka tegevuse juures jälgitakse huviga igapäevaseid uudiseid ja „Ehatare" elanikud on poliitilisest olukorrast võibolla rohkem teadlikud, kui noorem generatsioon, kel sageli puudub oma igapäevase rabelemise juures aeg nende jälgimiseks.

Enamikus on aga poliitilised uudised halvad, sest headeks uudisteks on ehatarelastele ainult need, kus meie põline vaenlane– kommunistlik Venemaa on „nina pihta saanud". Kuna uudised on viimane osa igapäevases tegevuskavas, siis paratamatult tuleb enamikul uinuda pettunud lootustega ja unistada paremat järgmiselt päevalt, kuult või aastalt, kuna kõigi unistuseks on vaba ja iseseisev Kodumaa. See saab toimuda vaid siis, kui venelased lääneriikide poolt meie Kodumaalt välja lüüakse, ja see ei toimu rahulikul teel.

Ehatarelased on tänulikud kõigile vabatahtlikele ja noorema generatsiooni liikmetele, kes pühadeeelses kiires tegevuses aega leidsid külastada „Ehataret" ja elanike meelelahutuseks esineda. Nimetama peab „Põhjala" tütreid, kes mitmel korral aega ja energiat kulutasid ehatarelaste külastamiseks. Kõiki meie rahvusliikke tähtpäevi meenutatakse omavaheliste vestluste ja koosistumistega. „Ehatare" võime julgesti nimetada eesti pagulaste rahvusliku meelsuse kantsiks, kus igaühe suurimaks sooviks eestluse säilitamine ja meie Kodumaa vabanemine kommunistliku terrori haardest. Loodame, et see ei jää täitumata unistuseks eeloleval aastal.

HANS KIVI

Kes on Andropov ja Walesa?

Professorite ja Gallupi üliõpilaste küsitlemise kurbi tulemusi

Nendele eestlastest, kes on olnud juba aastaid mures meie noorte hariduslik taseme ja sellele liituva täienduskoolide nõrkuse pärast, tuli tugevaks, kuigi shokeerivaks toeks Reuteri 26. okt. bülletään ajakirjandusele. Vahendame selle „New York Times'i" nimetatud kuupäeva numbrist, kus see ilmus 3-veerulise artiklina.

USA avalikkus, ütleb see teade — ja meil on vähe põhjust arvata, et olukord Kanadas oleks palju parem —, osutab hämmastama panevat teadmatust ümbritseva maailma suhtes. Eriti on noorem generatsioon sedavõrd mitteteadlik, et paljudel on hirm riigi tuleviku pärast.

Mis selgub, on fakt, et 1000-dest kahe Maryland ülikooli professori poolt küsitletud täiskasvanust ainult üks kolmandik teadis, et Andropov on Vene riigipea. Ülejäänud kahe kolmandiku arvates on ta vene dissident või poliitiline põgenik. Poola „Solidaarsuse" juhti Lech Walesat peeti kutseliseks tennisemängijaks. Tulemused professorite John Robinsoni ja Mark Levy küsitlemistel olid kõige vapustavamad USA sammude osas Kesk-Ameerikas, kuna kuuest küsitletust ainult üks teadis, et Washington on vaenujalal Nikaraagua marksistliku valitsusega ja toetab Salvadori. Kuid küsimuses ei seisa ainult välispoliitika. Üks vastajaist oli kindel, et Chrysleri president Lee Iaccosa on Lähis-Ida võimukandja. Mitte kaua tagasi teatavasti vastas üks kooliõpetaja televisionnis, et Marylandi suurimaks linnaks on Delaware.

Nii uskumatu kui see tundub, on olukord noortega ja üliõpilastega täiskasvanuist isegi halvem. Gallupi viimasel küsitlusel ei teadnud neist 30%, et Mehhiko on Texase kõrval asuv võõras riik. „Public Opinioni" nimelise tuntud ajakirjas kirjutab Benjamin Stein, et tal ei ole õnnestunud leida Los Angelesis ühtki üliõpilast, kes teadnuks Teise maailmasõja alguse või lõpu aastat. Ühele naisüliõpilasele Lõuna Kalifornia ülikoolist (Univ. of Southern California) oli üllatus kuulda, et 1940. a. USA oli sõjas Jaapaniga ja tema küsimuseks oli: „Kes võitis?" Teisele oli uudiseks, et kommunistlikud riigid piiravad inimõigusi, ja kolmas ei olnud kunagi kuulnud midagi antisemitismist. Ükski küsitletus üliõpilastest ei tundnud Lenini nime ja ainult üks arvas teadvat midagi Stalinist: „Ta oli presidendiks just enne Roosevelti."

Televisiooni vaadates imestas üks üliõpilane, et N. Vene ja Inglismaa sundisid Hitleri sõtta ja küsis — miks?

„Sellise hämmastava teadmatuse juures tundub, et noored ameeriklased ei ole võimelised isegi algeliseks rahvuslikuks vastutuseks", oli Steini lõppotsus, millele ta lisas, et ei ole küllalt, kui president nõuab haridussüsteemis rohkem teadmisi kõrgtehnilistes täppisteadustes. Vaja on põhiteadmisi ka teistel aladel ja ajaloos, et õppida tundma ja hindma ühiskonda selle säilimise vajadustes. Mille väärtust ei tunta, seda ei osata ka hoida.

Ignorantsuse heaks näiteks pärast selle kirjutise ilmumist oli isegi mõnede rahvaesindajate ja paljude tänavail küsitletute eitav suhtumine USA sekkumisse Grenaadal. Palavaiks muututi juba enne vähestegi üksikasjade selgumist N. Vene ja Kuuba kavade kohta sel saarekesel, kõnelemata sinna toimetatud inimjõudude — venelaste ja kuubalaste — ning sõjavarustuse hulgast ja otstarbest rahu olukorras. Mitmepäevased kaotusrikkad võitlused sellel 133-ruutmiilisel (umbes Detroit) 110.000-elanikuga saarel kinnitavad, et sealsed salatud arvus venelased, kuubalased ja ida-satelliitlased ei olnud „töölised" hiigellennuväljа ehitamisel, vaid tsiviili riietatud sõjaväelased. Üheks ignorantsuse kõige ohtlikumaks jooneks on ülevoolav „tarkus" enne kannatlikkuse kui intelligentsuse tõendi proovi faktide läbikaalumisel.

-u

Esto Mutual Fund Ltd.
6. detsembril 1983 aktsia hind $13.02
145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 – tel. 364-1131

Toomas Metsala

Kasvava vain Esto aas

— Astusse Esto-aastasse 1984 vaatab Esto organisatsioon tagasi suure rahuldustundega tehtud tööle. On valitsenud vastastikune arusaamine ja üksmeel. Alus on rajatud ja võime astuda Esto-aastasse üha kasvava vaimustusega koos kõikide eestlaste ja nende sõpradega ülemaailmses ulatuses", ütles Esto-84 Peakomitee esimees Toomas Metsala „Meie Elule".

— Kui kaugele on jõutud Esto organiseerimisega väljaspool Kanadat?

— Rootsis on ametlikult tellitud 4 lennukit ja koos eraviisiliste sõitjatega peaks sealt tulema 800 kuni 1000 osalejat. Austraaliast ei ole palju kuulda. Adelaide Eesti Päevadele läksid ka Esto esindajad Torontost tervituste ja informatsiooniga. Inglismaalt on teada, et tuleb umbes 40 kuni 50 inimest. Saksamaalt on tulejaid vähevõitu. USA-s on loodud Esto Inc., mille kaudu on saadud soodustusi postikulude arvel. Kõik informatsioon saadetakse igasse Eesti perekonda üle maa, kusjuures kirja saatekulu on ainult 3 senti. Seal on organisatsioon väga aktiivne. Üldselt on loota, et Esto '84-le saabub 15 kuni 20 tuhat inimest."

— Kõik on läinud uskumatult hästi ja ladusalt ja praegu on käimas ettekannete ettevalmistused. Organisatsioon sai täiusliku vormi möödunud kevadel ja kalender kristalliseerus sügisel. Piletite müük on käimas Eesti Majas tuba 11 esmaspäevast neljapäevani kella 2 kuni 7 p.l. Aupatrioonid on välitud. Välja on antud „Teated" 1 ja 2, ning „Teated" 3 jõuab kõikidele kätte Vabariigi aastapäevaks. Jaanuaris alatakse eelreklaamiga Kanada ajakirjanduses ja veebruaris läheb suurem delegatsioon Parlamendimäele, et üritust tutvustada ja kutsuda külla Kanada valitsuse liikmeid.

— Kus on tegevus kõige elavam ja millised programmid on kõige populaarsemad?

— Kõige elavam on tegevus noortetoimkonnas ja praegustel andmetel on kõige populaarsemad Esto Visioon, Esto ball ja „Kalurineiu" päevane etendus. Neis on pileteid juba müüdud 10%. Lisada tahaks ainult

President Reagan inimõigustest Balti riikides

NEW YORK (M.E.) — Detsembris möödub 35 a., kui UN adopteeris USA konstitutsioonist üldise inimõiguste deklaratsiooni (Bill of Rights). President Reagan seda meenutades avaldas vastava proklamatsiooni, mis puhul ta ka paljastas seda kuristikulist vahet, mis paljudes maades esineb deklareeritud inimõiguste ning tegelikkuse vahel, kus neid õigusi sihilikult ignoreeritakse. Selpuhul president Reagan mainis nimeliselt ka Balti riike.

President Reagan rõhutas, et omaaegsed lootused UN-i kaudu maailma rahvastele üldisteks inimõigusteks ja üksikisiku vabaduse kaitseks on kahjuks leidnud vaid osalist rakendamist. Seepärast, et paljudes maades rikutakse neid põhilisi õigusi vägivaldselt ja sageli. President ütles, et näit. N. Liidus inimõigusi nõudlejaid tunnistatakse vaimuhaigeiks ja valitsus sulgeb nad vangistusse. Poolas suruti vaba ametiühingute liikumine toorelt maha. Läbi Ida-Euroopa ja Balti riikides tööliste õigused ja põhilised inimõigused kõne, kogunemise ja usuliseks vabaduseks, samuti rahvuslikuks enesemääramise õiguseks, puuduvad. See on traagiline olukord, mis kordub ka näit. vaevalt 90 miili meie lõunapiirist ja mujalgi üle maailma. Ta lisas, et inimõigused on kindlustatud vaid siis, kui valitsus jagab võimu rahvale sõnavabaduse, vabade valimiste, vabade ametiühingute, sõltumata kohtu ja muul teel, aga mitte ei kisu võimu ainult enese kätte, ignoreerides vabu institutsioone ja luues pettepilte inimõigustest.

Proklamatsiooni avaldamisel lisas president, et vabaduse maadel on inimõigused respekteeritud ja vabadus on nagu nähtamatu, enesestmõistetav. Niisugustel maadel puuduvad häbimüürid, sõjavägi ja relvad takistamas inimeste reisimist. Meie kirikuis ei ole relvastatud valvet ega spioone kogudusis, ei tsensuuri pressile ega ülikoolidele, nagu see esineb türannidest domineeritud maadel. Seal (allasurutud) inimesed tajuvad puuduva vaabaduse väärtusi selgemalt, kelledele see paistab vabaduse maadelt nagu küünlasära keset

Toomas Metsala

Kasvava vaimustusega Esto aastasse

— Astusse Esto-aastasse 1984. vaatab Esto organisatsioon tagasi suure rahuldustundega tehtud töö-le. On valitsenud vastastikune arusaamine ja üksmeel. Alus on rajatud ja võime astuda Esto-aastasse üha kasvava vaimustusega koos kõikide eestlaste ja nende sõpradega ülemaailmses ulatuses", ütles Esto-84 Peakomitee esimees Toomas Metsala „Meie Elule".

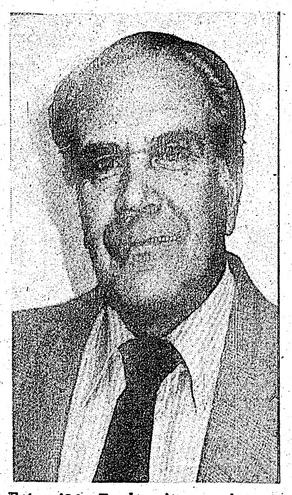

Esto '84 Peakomitee esimees Toomas Metsala. Foto — S. Preem

— Kui kaugele on jõutud Esto organiseerimisega väljaspool Kanadat?

— Rootsis on ametlikult tellitud 4 lennukit ja koos eraviisiliste sõitjatega peaks sealt tulema 800 kuni 1000 osalejat. Austraaliast ei ole palju kuulda. Adelaide Eesti Päevadele läksid ka Esto esindajad Torontost tervituste ja informatsiooniga. Inglismaalt on teada, et tuleb umbes 40 kuni 50 inimest. Saksamaalt on tulejaid vähevõitu. USA-s on loodud Esto Inc., mille kaudu on saadud soodustusi postikulude arvel. Kõik informatsioon saadetakse igasse Eesti perekonda üle maa, kusjuures kirja saatekulu on ainult 3 senti. Seal on organisatsioon väga aktiivne. Üldselt on loota, et Esto '84-le saabub 15 kuni 20 tuhat inimest."

— Kõik on läinud uskumatult hästi ja ladusalt ja praegu on käimas ettekannete ettevalmistused. Organisatsioon sai täiusliku vormi möödunud kevadel ja kalender kristalliseerus sügisel. Piletite müük on käimas Eesti Majas tuba 11 esmaspäevast neljapäevani kella 2 kuni 7 p.l. Aupatrioonid on valitud. Välja on antud „Teated" 1 ja 2, ning „Teated" 3 jõuab kõikidele kätte Vabariigi aastapäevaks. Jaanuaris alatakse eelreklaamiga Kanada ajakirjanduses ja veebruaris läheb suurem delegatsioon Parlamendimäele, et üritust tutvustada ja kutsuda külla Kanada valitsuse liikmeid.

— Kus on tegevus kõige elavam ja millised programmid on kõige populaarsemad?

— Kõige elavam on tegevus noortetoimkonnas ja praegustel andmetel on kõige populaarsemad Esto Visioon, Esto ball ja „Kalurineiu" päevane etendus. Neis on pileteid juba müüdud 10%. Lisada tahaks ainult seda, et nii piletite müügi kui ka majutamise osas on noored olnud väga tagasihoidlikud. Ülikoolide dormitorid on kõige odavamad ja need täituvad väga kiiresti. Kui noored tahavad saada odavat majutust, peavad nad seda kiiresti korraldama, enne kui on hilja. Hea uudis on see, et hotellide hinnad tulid alla, kuna inflatsiooni kartust enam ei ole.

— Estoni on aega vaid kuus lühikest kuud, kuid vaimsutus, nagu me kogesime 1972 aastal on veel kaunis tagasihoidlik. Millega põhjendate seda?

— Kõigepealt tuli rajada tugev organisatsioon kohapeal ja ülemereemaades. Esto-vaimustuse pearõhk tuli suunata ülemere maadesse, kuna seal tuli korraldada ühislende, majutust ja piletite müüki kõigepealt. Nüüd on tugev alus rajatud ja uuel aastal suunatakse pearõhk Esto-vaimustuse tõstmiseks kohapeal. Selleks on loodud PR (Public Relations) amet, mida täidab Kaius Meipoom.

— Kas on ka midagi ette võetud järgmise Esto asukoha suhtes?

— Seda teeb Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu. On koostatud ankeet, mida saadetakse laiali ülemaailmselt igale eesti keskorganisatsioonile."

V.J.

Sõjainvaliidid ESTO'le

Aasta 1983 on möödunud töös ja tegevuses. Ettevalmistused Esto '84 peoks sõjameeste osas on tehtud. Üritustele aitavad kaasa kõik meie sõjameeste organisatsioonid vabas maailmas.

Moodustatud on Esto '84 sõjainvaliidide abistamiskomitee, mille esimeheks on V. Raiend. Komitee ülesandeks on abistada Lääne-Saksamaal elunevaid Eesti sõjainvaliide, kes on avaldanud soovi osavõtta Esto '84 pidustustest. Kuna see aktsioon on seotud suurte majanduslikkude kuludega, siis palume üksikisikuid, organisatsioone ja ettevõtteid seda aktsiooni toetada.

Kuues Eesti Sõjameeste Kongress toimub kolmapäeval, 11 juulil, Sheraton Center Hotellis, Torontos.

Sõduriõhtu toimub samas kohas, samal õhtul. Õhtu otsene korraldaja on Toronto Eesti Võitlejate Ühing koostöös teiste, toimkonda kuuluvate sõjameeste organisatsioonidega.

Möödunud septembris võtsime osa kuuendaist Põhja Ameerika mandri Eesti Sõjameeste suvepäevadest Lakewoodis USA-s. Osavõtt oli rohkearvuline. Lakewoodi avar Eesti Maja kippus kitsaks jääma kokkutulnud külalistele. Nähtavasti hindas nende päevade tähtsust ka meie vaenlane. Miks muidu rikuti peosaali helisüsteemist häälekõvendajad — just enne peo algust?

Loodame kaasmaalaste rohkearvulist osavõttu Esto '84 sõjameeste üritustest Torontos.

Häid pühi ja õnnerikast uut aastat kõikidele!

KALJU TORI
Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu esimees

Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu esimees Kalju Tori

Tõmbame kaasa . . .

(Algus esiküljel)

dust väljapääsemiseks. Selleks korraldati Ottawas järjekordne Balti Õhtu, mis andis häid kontaktivõimalusi Kanada valitsusringkondadega ja parlamendiliikmetega. Üldiselt on EKN kontaktid Ottawas järjest suurenenud ja meil on võimalik oma probleeme esitada juhtivatele isikutele nii administratsioonis kui ka parlamendiliikmete juures.

Teiseks pöörasime suuremat tähelepanu olukorra arengule kodumaal Juri Andropovi Moskvas valitsemise ajal. Olukord okupeeritud kodumaal on muutunud järjest pingelisemaks, otsene ja kaudne surve suuremaks ja jälitamise võtted tooremaks. Eriti on jälitamine ja tagakiusamine nüüd suunatud okupatsioonivõimude suhtes trotslike eesti noorte vastu. Noorte peksasaamine ülekuulamiste ajal on muutunud harilikuks asjaks. Näib, et KGB on oma tegevuses pöördumas tagasi varasemate tooremate võtete poole. Sellele oleme juhtinud ka Kanada võimude tähelepanu.

EKN juhatusel on eriline heameel nentida EKN juures moodustatud Noorsootöö komisjoni energilist tegevust Maiki Andre-Luppi juhtimisel nooremast põlvest eestlaskonna ja segaabieluliste lähemale toomiseks meie ühiskondlikule elule. Komisjon korraldas edukalt kolm suuremat üritust, milledest osavõtt oli elav. Komisjon tahab arendada ja süvendada seda tegevust.

Aasta lõpupoolel toimus ka generatsioonide vahetus EKN büroo juhtimisel. Kauaaegne peasekretär E. Salurand lahkus vanuse tõttu ja asemele tuli noorema põlve esindaja P. Aruvald, kes on juba suure hoolega süvenenud EKN töösse.

— Ja mis ülesanded ootavad EKN-u ees eeloleval aastal?

— EKN tahab kõigiti kaasa aidata, et ESTO '84 juures rakendatud mitmete ülesannete alal.

EKN juhatusliikme Kadi Kaljuste juhtimisel on ESTO '84 noortetoimkond koostanud laialdase tegevuskava Eesti Päevadeks. Nende juhtimisel toimub ESTO'l hulk üritusi, milledega loodetakse hulgalisemalt pidustustele kaasa tõmmata eesti noori.

Üldiselt on EKN sooviks meie noorema põlve liikmeid rohkem tutvustada eesti ühiskondliku eluga ja neid rohkem kaasa tõmmata eesti ühiskondlikku tegevusse. Loodame, et Noortekomisjon suudab selles suunas midagi ära teha.

Vanemale põlvele on EKN soov, et nad meie vabadusvõitluslikule selgitustööle kaasaaitamiseks oma valimisringkondades võtaksid ühendusi vastavate parlamendiliikmetega ja oma soovi kohaselt oma elukoha ringkonna ühinguga. Sel teel saaks palju kasulikke ühendusi. Peame hakkama Kanada poliitilistesse ringkondadesse sisse tungima, et seal oma soove ja nõudeid esitada.

— Kuidas areneb EKN majandusliku aluse kindlustamine.

— EKN järjekordne korjandusaktsioon on arenenud võrdlemisi edukalt, kuigi eelarve täitmise seisukohalt oleme alles poolel teel. Aga meil on kavas ka mõningate uute võtete kasutamine, et EKN-u majanduslikult toetajate ringkonda laiendada. Erilise ringkirjaga pöördutakse noore pealekasvanud generatsiooni ja EKN-u seni mitte toetanud kaasmaalaste poole ja sealt loodame uute toetajate juurdetulekut.

— Ettevalmistamisel on ka eriliste Eesti Rahvusfondi organiseerimine, millesse laekuvatest summadest ainult intressid tulevad jooksvalt kasutamisele.

EKN esimees L. Leivat ütleb lõpuks:

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas juhatuse nimel tänan kõiki kaasmaalasi, kes kas oma otsese kaasabiga või majanduslikult on EKN-u toetanud ja soovin kõigile kaasmaalastele HEAD JA ÕNNERIKAST UUT AASTAT!

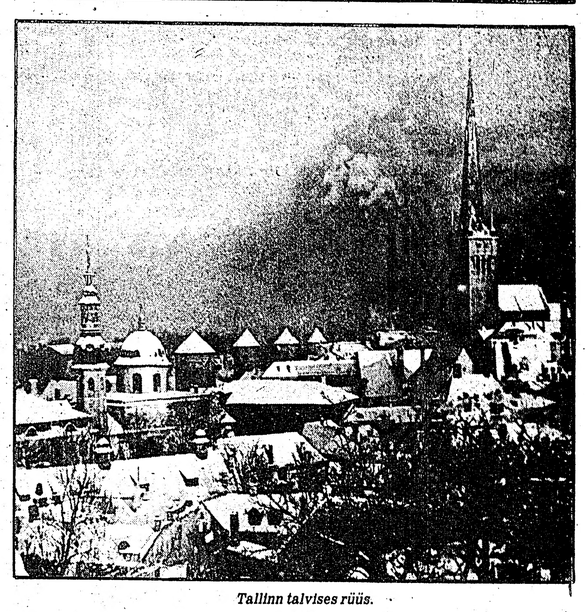

Tallinn talvises rüüs.

Kardab spioone

Brest lõpetas sõpruslepingu Tallinnaga ja keelustas näituse

STOKHOLM (EPL) — Nõukogudelikel kultuurisidemetel ja sõpruslinnade valikul on kidad sees, nagu seda koges prantsuse sadamalinn Brest, sõpruslepingus Tallinnaga ja kus novembrikuus pidi toimuma eesti rahvakunsti näitus. Nagu nüüd Frankfurter Allgemaine teatab, on Bresti linnapea Jaques Barthelot selle näituse ära keelanud ja ka sõpruslepingu Tallinnaga üles ütelnud juba mõnda aega tagasi. Põhjus: nõukogude spioonid, kes päevade kaupa kultuurivahetuse sildi all luusisid ringi selles tähtsas sõjasadamas ja ilmselt seda püüdsid lähemalt uurida. Neid „vaatlejaid" liikus ringi tosinate kaupa, kirjutab saksa ajaleht.

Nn. „sõpruslinlus" Bresti ja Tallinna vahel sai alguse aastal 1977, kui kohalikel omavalitsusvalimistel võitis Prantsuse-Nõukogu sõprusühingu esimees Marcel Simon, kes asus ajama idasuhteid. Kui ta aga 1983-ndal aastal valimised kaotas ja uueks linnapeaks tuli Berthelot, hakkas see idakontakte vähendama. Tema vaheleastumisel ongi katkenud sõpruslinlus juba maikuust saadik ja nüüd ei soovinud ta vastu võtta näitust Eestist, mida vahendas eelmise linnapea N. Liidu sõprusühing.

Nõukogude „sõbrad" on osutunud väga aktiivseiks spionaazhi teostajaiks. Kui mõne aja eest Nõukogude lennuk pidi prantsuse turiste N.Liitu transporteerima idapool Bresti asuvast Guipavast, siis otsese maandumise asemel „eksis" lennuk allveelaevade baasisaare Ile Loungue ja lennuväetugipunkti Landisvisau kohale.

Nõukogude poolel valitseb eriline huvi Bresti piirkonnas paiknevate aatomiallveelaevade vastu. Nõukogude kalalaevad seisavad mõnikord ankrus Bresti sadama reidil nädalate viisi, ilmselt et oma kuuldeseadmetega jälgida raadiosidet prantsuse allveelaevade ja baaside vahel. Bresti spioneeritakse nii maalt merelt kui õhust. Tänavu varasuvel avastati sadama suudmest isegi väikesi miinitaolise välimusega metallkapsleid.

Seoses eesti näituse äraütlemisega ütles linnapea Berthelot:

— Mul ei ole midagi prantslaste, venelaste, inglaste, eestlaste ja teiste sõpruse vastu. Ma ei saa ka tegevusetult pealt vaadata, kuidas Brest kujuneb idabloki, eeskätt N.Liidu vaatlusalaks.

VANA SÕJASADAM

Pooleteistsajatuhandé elanikuga Brest Bretagne rannikul on oma asukohaga fjorditaolises lahes Atlandi ääres loomulik sadamakoht. Juba Richelieu asutas siia suursadama, mis hiljem Vauban'i juhtimisel sai sõjalised kindlustused.

Praegu asub Brestis prantsuse meresõjakool ja sadam on eriti tähtis allveelaevade baasina — osalt on nende tugipunktid kaljudesse lõhutatud. Brest on ka tähtis kala- ning kaubasadam.

President Reagan inimõigustest Balti riikides

NEW YORK (M.E.) — Detsembris möödub 35 a., kui UN adopteeris USA konstitutsioonist üldise inimõiguste deklaratsiooni (Bill of Rights). President Reagan seda meenutades avaldas vastava proklamatsiooni, mis puhul ta ka paljastas seda kuristikulist vahet, mis paljudes maades esineb deklareeritud inimõiguste ning tegelikkuse vahel, kus neid õigusi sihilikult ignoreeritakse. Selpuhul president Reagan mainis nimeliselt ka Balti riike.

President Reagan rõhutas, et omaaegsed lootused UN-i kaudu maailma rahvastele üldisteks inimõigusteks ja üksikisiku vabaduse kaitseks on kahjuks leidnud vaid osalist rakendamist. Seepärast, et paljudes maades rikutakse neid põhilisi õigusi vägivaldselt ja sageli. President ütles, et näit. N. Liidus inimõigusi nõudlejaid tunnistatakse vaimuhaigeiks ja valitsus sulgeb nad vangistusse. Poolas suruti vaba ametiühingute liikumine toorelt maha. Läbi Ida-Euroopa ja Balti riikides tööliste õigused ja põhilised inimõigused kõne, kogunemise ja usuliseks vabaduseks, samuti rahvuslikuks enesemääramise õiguseks, puuduvad. See on traagiline olukord, mis kordub ka näit. vaevalt 90 miili meie lõunapiirist ja mujalgi üle maailma. Ta lisas, et inimõigused on kindlustatud vaid siis, kui valitsus jagab võimu rahvale sõnavabaduse, vabade valimiste, vabade ametiühingute, sõltumata kohtu ja muul teel, aga mitte ei kisu võimu ainult enese kätte, ignoreerides vabu institutsioone ja luues pettepilte inimõigustest.

Proklamatsiooni avaldamisel lisas president, et vabaduse maadel on inimõigused respekteeritud ja vabadus on nagu nähtamatu, enesestmõistetav. Niisugustel maadel puuduvad häbimüürid, sõjavägi ja relvad takistamas inimeste reisimist. Meie kirikuis ei ole relvastatud valvet ega spioone kogudusis, ei tsensuuri pressile ega ülikoolidele, nagu see esineb türannidest domineeritud maadel. Seal (allasurutud) inimesed tajuvad puuduva vabaduse väärtusi selgemalt, kelledele see paistab vabaduse maadelt nagu küünlasära keset nende pimedust. Meie kohus on võidelda inimõiguste eest ja paljastada selle brutaalseid rikkujaid, rahvaste rõhujaid.

Soovitakse ühendust
HELILOOJAGA,
kes on tahteline looma viisi isamaalikule luuletusele.
Kirjad slt. „u E"

Olgem osavõtjad . . .

(algus esiküljel)

Kas näitame head eeskuju lastele ja noortele oma hoiakuga eestluse ja eesti ühiskonna tegevuse vastu?

Kas mäletame veel, kui suuri ohvreid kanti, et meil oli võimalus põgeneda?

Kas mäletame ja tunnustame oma rahva tõelisi sangareid?

Kas seisame kindlalt Eesti ajaloo tõdede eest või vajame teadmatult Eesti ajaloo solkijate kilda?

Kas teame, kes on Eesti rahva ürgvaenlased?

Kas teame, kes on meie rahva äraandjad?

Kas teame, kes on meie rahva vabaduspüüdluste teotajad ja meie sõbrad?

Kas teeme kompromisse vaenlastega?

Kas toetame meie rahvuslikke sihte ja ühiskondlikke ettevõtteid, nii isikliku osavõtuga kui ka majanduslikult?

Kas võtame osa eestlaste üritustest?

Kas katsume tutvustada oma Kanada kaaskodanikele meie rahvast, maad, meie rahva saatust ja vabaduspüüdlusi?

Kas tellime eesti ajalehti, ajakirju ja muud kirjavara?

Kas talletame oma tegevust ja elu tulevastele eesti põlvedele?

Kas kasutame ajakohaseid vahendeid eestluse arendamisel?

OLGEM OSAVÕTJAD!

Aasta 1984 Ülemaailmsete Eesti Päevadega Torontos annab võimaluse osavõtuks ja rahvuslikuks panuseks kõigile vaba maailma eestlastele ja eesti organisatsioonidele. Süvendagu see suursündmus meie ühistunnet ja koostöö vaimu. Sisendagu see meile uut jõudu osavõtuks eestlusest nii peopäevadel kui ka tulevikus. Olgem osavõtjad sinimust-valge lipu all!

Selgus ERKÜ XII esinduskogu

NEW YORK (M.E.) — Rahvuskomitee XII esinduskogu valimiste peakomitee kinnitas neil päevil lõplikult valimiste tulemused. Valimised toimusid kirjateel 13. oktoobrist 21. novembrini, erakorraliselt pikemas ajavahemikus, kuna osa valimismaterjali saadi kaasmaalaste poolt kätte suure hilinemisega. Valimistest võttis osa 3151 hääleõiguslikku isikut, kusjuures valimiste peakomitee, kes oma tööd viis läbi Lakewoodi Eesti Majas, tunnistas kehtetuks 44 valimissedelit. Esinduskogu 50-liikmelisse koosseisu pääsesid:

Juh. Simonsos 2323, Ylo Anson 2055, Ilmar Pleer 1923, Mäido Kari 1893, Tõnu Parming 1891, Anne-Liis Deklau 1860, Vaike Lugus-Sarv 1860, Juta Ristsoo 1829, Jyri Kork 1824, Harry Must 1813, Mati Kõiva 1775, Gilda-Mall Karu 1745, Olaf Tammark 1692, Paul Saar 1686, Jüri Raus 1635, Martin Suuberg 1618, Ants Pallop 1587, Maano Milles 1528, Avo Piirisild 1511, Lilian Esop 1500, Fred Ise 1492, Endel Reinpõld 1459, Aleksander Kõpp 1457, K. Jaak Roosaare 1457, Heino Moks 1410, järgnevad Uno Teemant, Jüri Virkus, Heino Jõgis, Viktor Vinkman, Harry Verder, Enn Kõiva, Virko Keder, Tiina-Ann Kirss, Jaan Tiivel, Endel Miido, Herbert Michelson, Sven Paul, Paul Vesterstein, Mai-Liis Estam, Olaf Pikat, Richard Espenbaum, Mari-Ann Rikken, Bruno Laan, Helle Meriloo, Veljo Areng, Arno Liivak, Hellevi Obet, Heino Nurmberg, Maimo Miido ja Kersti Männik.

Esinduskogu kandidaatideks jäid 18-nest isikust esijärjekorras (10): Karin L. Raus, Rein Luik, August Kuklane, Raimond Tralla, Üllar Vitsut, Mare Tüür-Willin, Arno Puskar, Peeter Grüner, Andreas Traks ja Harald Hinno.

Uus esinduskogu tuleb esmakordselt kokku laupäeval, 28. jaanuaril.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Akende asendamine thermo-akendega. ★ 5 tollised veerennid kuues värvis. ★ Räästaaluste katmine.
Keldri akendele sissemurdmise vastu metallkattsed.
Tasuta hindamine. Helistage päeval töökoda tel. 832-2230
Kodus 769-0932

OSSO INVESTMENTS INC.,
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

„Ehatare" koor laulis jõululaule presbüterlaste kirikus

Ehatarelaste laulukoor kutsuti Guilwoodi Presbüteri kirikusse osa võtma jõululaulude laulmise koosviibimisest kolmapäeval, 21. detsembril. Kutse tuli Ontario parlamendiliikmelt Margaret Birchilt. Vaatamata äkitselt pahaks muutunud ilmale, sõideti autodega kiriku juurde, kus õhtu korraldajad neid külalislahkelt vastu võtsid. Liturgilisel teenistusel laulis ehatarelaste koor J. Herma juhatusel: „Helisege, jõulu kellad", „Tulge, oh lapsed" ja „Püha öö". Laule saatis kahe viiuli ja akordkandle trio (A. Tuvikene, J. Haiba, O. Haamer). Pärast teenistust pakuti seltskondlikus ruumis küpsiseid ja kohvi ning tutvuneti külalislahkete võõrustajatega.

Kolmapäeval, 21. detsembril laulis „Ehatare" Laulukoor Guildwoodi Presbüteri kirikus jõululaule.
Foto — O. Haamer

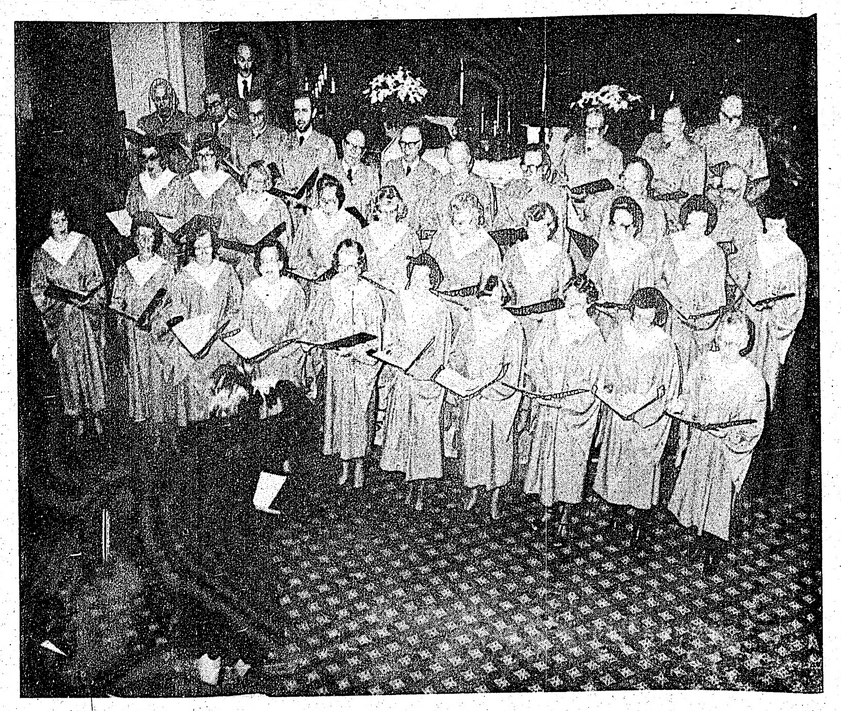

Vana-Andrese Koguduse Segakoor Asta Ballstadti juhatusel esitab J. S. Bachi Jõuluoratooriumi.
Foto — O. Haamer

Jõuluoratoorium Vana-Andrese kirikus

Neljandal Kristuse tulemise pühal esitas Vana-Andrese koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel J. S. Bachi Jõuluoratooriumi kümnes laulus. Solistidena esinesid sopran Tamara Norheim, alt Irene Loosberg ja bass-bariton Jaan Medri. Orelil saatis Lembit Avesson.

Kontserdile eelnenud jumalateenistuse jutluse aluseks õpetaja Udo Petersoo oli valinud evangelistide Johannese ja Luuka kirjeldused rõõmusõnumist, mida kuulutasid inglid karjastele Jeesuse sündimise ööl. See oli rõõmusõnum Lunastaja tulekust inimeste juurde ja meelevalla andmine jumalalasteks saamiseks nendele, kes teda vastu võtavad. Et mõista selle rõõmusõnumi suurust, õpetaja manas kirikuliste silmade ette, mida nemad kunagi on tunnetanud ühtsiliklikku rõõmusõnumit vastu võttes. Inimene on õnnelik rõõmusõnumit kuuldes. See on tunnetus, mida raske on väljendada sõnades. Neist tuleb puudus nagu karjastel Petlema väljal oma lambaid hoides. Rõõmutsedes tuleb midagi teha, hõisata, laulda. Karjased ruttasid vaatama lapsukest, kelle sündi kuulutasid inglid.

Kristuse sünni rõõmusõnumi on Johann Sebastian Bach jäädvustanud Jõuluoratooriumis. See on uus ja inimese hinge sütitav iga jõulupüha eel. Au olgu Jumalale kõrges.

Kirikupalves õpetaja kandis Issanda ette meie kannatava kodumaa ja selle rahva, et nendel oleks jõudu panna vastu okupatsiooni survele, kuni nendele kuulutatakse rõõmusõnumit vabanemiseks vaimsest ja füüsilisest vangistusest, mida teostab kommunistlik diktatuur.

Pärast jumalateenistust kirikulised ei rutanud lahkumisega kirikust. Nad jäid pinkidele istuma, et nautida Lembit Avessoni orelimängu.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Eestlaste jõulud New Yorgis

Jõulueelsele ajale langes Martin Lutheri 500-a. sünnipäeva tähistamine Manhattani Lexington Ave. kirikus, kus Lutheri elutööle ja eriti ka mõjudele eesti rahva elus oma jutluse pühendas praost Rudolf Kiviranna. Kuna see oli üks suuremaid Lutheri tähtsa sünnipäeva tähistamisi USA-s, siis võttis sellest osa eesti organisatsioonide esindajaid teenistusele järgneva aktuse raames. USA eestlaskonda kutsuti üles kasutama kogu eelseisvat aastat kuni 10. novembrini 1984 suure usupuhastana mälestus-aastana. Erilist tähelepanu tahetakse selle juures pühendada mõjudele, mis Martin Lutheri ja tema kiriku kaudu positiivsete väärtustena usu, keele ja kultuuri alal on tulnud 460 aasta jooksul eesti rahvale. 2. detsembril algas New Yorgis teaduslik näitus rohkete väljapanekutega haruldastest trükistest, raamatutest jne., mis ühenduses Martin Lutheriga. Näitus jääb avatuks kuni 15. märtsini 5. Avenue ja 42 Street asuvas suurest raamatukogus.

□

Eesti Majas, mis asub Empire State pilvelõhkuja läheduses 34. tänaval peeti organisatsioonide jõulu-kokkutulekud. Neid korraldasid ka akadeemilised organisatsioonid, jätkates Eesti traditsiooni. Eesti leib ja jõuluvorstid olid saadaval Eesti Majas ja nõudmine nende järele oli elav. Lapsed ja noored kogunesid kooli jõulupuuks 18. detsembril. Seda tähtsat tööd juhib nüüd nooremasse keskpõlve kuuluv Tõnu Wanderer. Ka kooliõpetajad on enamikus need, kes on üles kasvanud New Yorkis. Skaudid ja gaidid pidasid Lakewoodi lähedal oma metsa-jõulupuud.

New Yorgi gaidide uus juht Hillevi Obet organiseeris jõuludega seoses vanade ja haigete külastamist gaidide poolt. See ei ole lihtne ega kerge ülesanne sellises suurte kaugustega miljonitelinnas.

□

Kuna kirikuõpetajate arv USA eesti kogudustes on tugevasti vähenenud siis oli kogudustel raskusi oma jõulu-jumalateenistuste korraldamisega. Mitmes kohas ei leitud teist lahendust kui pidada jõulu-kokkutulekuid jõulueelsetel nädalatel, kuna 24. detsembril olid siis nendes keskustes kodused jõulupuud.

VAATLEJA

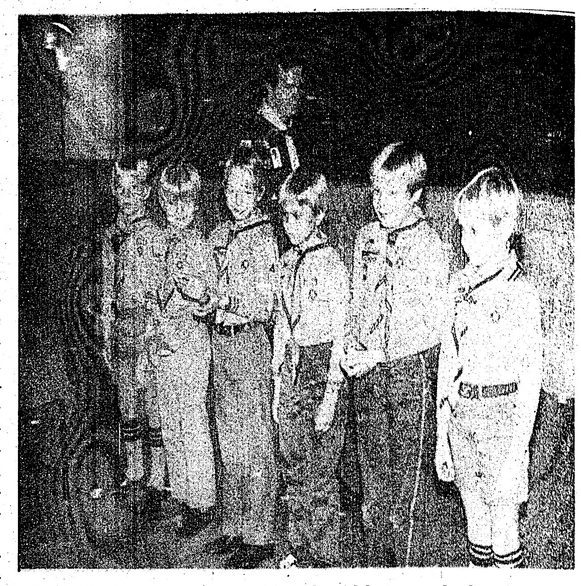

„Kalevi" lipkonna vanematepäeval said katsemärke hundud (vasakult) Peeter Türk, Toomas Orav, Mart Einar, Paul Tralla, Tarmo Remmel, Heikki Novek. Taga seisab hundujuht Mikk Jõgi.
Foto — A. Tralla

Lipkond „Kalev" tähistas vanematepäeva

Pühapäeval, 4. detsembril, toimus lipkonna „Kalev" vanematepäeva tähistamine Vana-Andrese kirikus. Jumalateenistusel, kus teenisid piiskop Karl Raudsepp ja õp. Udo Petersoo, andsid oma hundu lubaduse Erik Otema, Matti Saastamoinen ja Alfi Sepa. Lubadus anti hunduparviku juhtidele ning siis süütas iga poiss oma küünla ja kandis sisse oma nime Kalevipoja raamatusse, nii nagu hundu lubaduse ja skaudi tõotuse andjad seda juba aastaid teinud on.

Pärast jumalateenistust marssis lipkond „Kalevite kantsi" helidel lippudega sisse koguduse saali, kus vanematepäeva programm järgnes. Lipkonna juht nskm. Rein Pajo tervitas külalisi ja oma sõnavõtus puudutas mitmeid päevaküsimusi. Lipkonna aktsioon „Vihmavari", mille sihiks on koguda $4,500 dollarit annetuste näol varustuse uuendamiseks, on siiani saavutanud umbes kolmandik vajalikust summast, ning toetuste laekumine jätkub Maailmalaagrist „Eesti Lipp", mis toimub eeloleval suvel, on loota suurearvuline osavõtt nii poiste kui ka juhtide näol. Juhte saab olema rakendatud nii laagri eeltööde valmistamiseks kui ka kohapeal juhtimiseks ja tegevuse läbiviimiseks. Alates käesoleva tegevusaastaga otsustas „Kalev" muuta oma „Vambola" rühma tegevuse vendurskautide programmile. Põhjuseks on see, et vendurite töös pannakse rohkem rõhku poiste erihuvidele ja tegevus kavandatakse nende huviringide ümber. „Viru" rühm tegutseb edasi skaudiprogrammiga nagu varem.

Eesti Skautide Malev Kanadas juht skm. Egbert Runge tervitas koosviibijaid, soovides lipkonnale edu eelolevaks tegevusaastaks, mis väga pingerikas saab olema. Järgnesid poiste ettekanded, kus hundud esinesid lauludega, ja „Viru" rühm naljade seeriaga, kus demonstreeriti isesuguseid võtteid, mida võiks kasutada raha kogumiseks aktsioon „Vihmavarju" jaoks.

Välja jagati ka laskespordi auhinnad. CIL märgid on välja lasknud Alar Petersoo — hõbe, Paul Pint — pronks, Tõnu Petersoo — pronks. Erilise tähelepanu sai Hillar Sõrra, kes on jõudnud CIL „sharpshooter" märgini, mida on väga raske välja lasta, ja on ainult kolmas Kalevi lipkonnas, kes seda on saavutanud. ESMK laske võistlustel saavutasid hundu Arvo Laansoo pronks medali, skaut Peeter Sõrra hõbe medali ja skaut Erik Nippak pronks medali.

Lõppsõnaga tervitas „Kalevi" lipkonna vanem skm. Enn Kiilaspea tervet poiste ja vanemate pere ja tegi lühikese ülevaate lipkonna praegusest olukorrast. Diagnoos on positiivne, nii vaim kui ka liha on tugevad, ning väljavaated tulevikuks väga head.

Järgnes ühine kohvilaud, mida korraldas pereema Susanna Kolga koos abilistega. Vahetati veel muljeid ja arutati poiste tegevust, kuni aeg jõudis lahkumiseks.

Eesti jõulud Montrealis

Jõulupühadel on tõepoolest mingi maagiline jõud, mis seob inimeste mõtteid kõige heaga siin maailmas. Perekondlikud kokkutulekud jõulude ajal ja organisatsioonide poolt korraldatavad kokkutulekud ja jõulu-jumalateenistused on alati sidunud inimesi kuidagi soojemasse ringi.

Montrealis oli ka seekord üheks jõulu-kokkutulekuks, mis koondas suurema arvu inimesi, Montreali Eesti Pensionäride Klubi jõulukoosviibimine. Istudes mugavas Jaani koguduse seltskondlikus saalis pidulikkudes laudades ja nautides klubi daamide poolt ette valmistatud jõulupärast einelauda — lõi tuledes särav jõulupuu meeleolu omakorda soojemaks.

Kokkutulnuid tervitas klubi esinaine Johanna Toome.

Järgnenud ettekannetes Edith Tomsen esi'as luuletuse: „Püha öö — õnnistatud ööl". Dagmar Muru oma lauluettekandes Linda Oderi klaverisaatel laulis õrna „Püha öö" ja „Jõulupalve", Tiina Sirgo klaverisoolona Telemanni „Gavotte" ning Erik ja Kristjan Bubleit, Kaarin, Mari ja Mihkel Tae laulu „Jõulud on ikka" ning koolikoor esitas A. Läte „Jõululaul", klaveril saatis Linda Tae.

Lauldes üheskoos „Jõulutaadi ootel!" kõlas saali esiukselt koputamine ja kui nooremad lapsed eriti kiiresti sinnapoole ruttasid ja ukse avasid — seal oligi jõuluvana! Kingituste jagamine noortele oli rõõmus nii kingituste saajatele kui vanematele.

HENN ARVO

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Rikkaliku eeskavaga pensionäride koosviibimine

Ligi 400 võttis osa pensionäride koosviibimisel Eesti Majas neljapäeval, 15. detsembril. Teretulemast ütles esinaine F. Terts ning vaimuliku kõne ja lühikese palvuse pidas õp. O. Gnadenteich. Lauldi „Ma tulen taevast" ja „Üks roosike on tõusnud". Laule saatis puhkpillide ansambel, mis koostatud A. Kelderi algatusel peamiselt „Estonia" Orkestri liimetest.

Pärast kohvijoomist algas eeskavaline osa, mis kujunes peaaegu kontserdiks. Pensionäride Naiskoor Peeter Tammearu juhatusel koos puhkpillide ansambliga esitas „Helisege jõulukellad", luues sooja sideme kuulajaskonnaga. Koor esitas veel klaveri saatel „Oh tulge imet vaatama" (H. Elken) ja „Jõulud on siiski" (A. Unt ja M. Pruul) ning koos ansambliga „Oh õnnis ja pühalik". Järgnesid veel: „Karjaste hällilaulu" ja F. Händeli „Judas Makabeus", milles soprani soolot laulis Margit Viia. Tema poolt esitatud kaks sololaulu: „Jõulu unelm" (Villi Vink) ja „Särav jõuluvalgus" (N. Howkin), P. Tammearu klaverisaatel, said eriti tugeva aplausi.

Puhkpillide ansambel Alfred Kelderi juhatusel mängis tuntud jõululaule koosviibijate kaasalauldes. Naiskoori liige Juta Kübarsepp. viimase numbrina deklameeris „Luminsed jõulud", millele järgnes klubi esinaiselt lõppsõna ja tänu esinejatele ja perenaistele ning korraldajatele kui ka klubiliikmetele, kes nii rohkearvuliselt koosviibimisest osa võtma tulnud. Järgmine koosviibimine toimub 19. jaanuaril, mis on tervisvõimlejate ringi, klubi Naiskoori ja Eesti Rahvapillide Orkestri tuluõhtu.

Jõulukoosviibimine Hamiltonis

15. dets. keskpäevaks kogunesid kohalikud pensionärid koos oma sõpradega Mapleside ave. kiriklasse, et sisse juhatada jõulupühade saabumist. Päevakohase jutluse ja palve pidas koguduse õpetaja Tõnis Nõmmik. Alguses ja lõpus lauldi ühiselt traditsioonilisi jõulukoraale.

Selle järele siirduti seltskonnaruumi, kus ootasid küünaldes särav jõulupuu ja kaetud toidulauad. Pakuti omatehtud verivorste ja sülti. Lõpuks tuli kohv saiade ja kookidega, mida klubi daamid olid oma kodudes küpsetanud.

Kehakinnitamise vaheajal teatas Klubi esinaine Hilda Kleiner, et oli kohtanud jõuluvana ja teda külla kutsunud. Kahjuks pole aga taat saanud kutset vastu võtta, kuna tal nüüd jõulu eel käed-jalad tegemist täis. Tuli siis esinaisel endal asuda kingituste jagamisele. Alul said pakid need, kes aasta kestel tubli tööga olid silma paistnud ja siis need pensionäride sõbrad, kes Klubi mingil moel olid toetanud.

Lauakõneks võttis sõna piiskop Karl Raudsepp, kes omal kõitval viisil andis lühikese ülevaate praegusest olukorrast maailmas, vaadatuna kristlase silmaga. Ta ütles — maailm seisab kuristiku äärel. 1945. a. kaks teadlast Chicagos avastasid aatomi purustamise meetodi. See valmistas tee odava ja piiramatu energia kasutamisele. Aga selle asemel, et seda paljutõotavat leiutist rakendada täiel määral inimkonna elu õnnelikumaks muutmiseks, on peaõhk hoopis kaldunud hävitusrelvade valmistamisele. Inimsoo suurima kurjategija, Lenini õptusele rajatud. Nõukogude riik on ennast Läänest varastatud leiutiste abil hambuni relavastanud, aga oma rahval ei jätku isegi kartulaid toiduks.

Viimase 20-ne aasta jooksul on inimeste arv maakeral kasvanud 3 miljardilt 5-le miljardile, kelledest suurem osa kannatab püsivalt nälga. Kas on võimalik hävingut ära hoida? Piiskopi arvates, see võimalus on olemas. Kuid riigid ja rahvad ei ole otsustajad. Määravaks teguriks on iga üksik isik, sest valik on iga inimese enda teha. Kas minna saatanaga, kes varitseb ja kiusab igal sammul, õhutades kurjust, pettust ja valet, — või pöörduda Jumala poole, kes pakub armastust ja hingerahu.

Teiseks kõnelejaks oli Varju Reio, kes meenutas üht sündmust oma lapsepõlvest, mil ta 6-a. tüdrukukesena Vabadussõja aegsel jõuluööl, isa käekõrval oma kodutalust pidi pagema, et läbi talvise metsa tagalas varju otsida läheneva rinde eest.

Pärast ühislaulu — „Püha öö" ja tänu ütlemist tublidele perenaistele, siirduti koju jõulutundega südames.

A.W.

Toronto Eesti Pensionäride Klubi jõulukoosviibimine neljapäeval, 15. dets. kujunes peaaegu kontserdiks. Esines ka „Estonia" Orkestri liikmetest moodustatud puhkpillide ansambel A. Kelderi juhatusel koos naiskooriga.
Foto — O. Haamer

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 8 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

TEADAANNE

Kalev-Estienne moodsa võimlemise kool tänab neid organisatsioone ja kaastöölisi, kes aitasid kaasa Karavani õnnestunud läbiviimisele.

Järgmise aasta Karavani pidustuste avalduslehed on Evelyn Koop'i käes saadaval. Karavani külastajaid oli 13.000.

KIRJAN
□ K

Andres Pirk, Valve Andre ja Rein

Valve ja Rei külastasid Buenos Ai

Meid on külastanud aegade jooksul mitmed rahvusvaheliselt tuntud kaasmaalased, nagu näiteks Ernst Idla, tenor Naan Põld ja dirigendid Olav Roots ja Neeme Järvi. Samuti on meid külastanud kiriku esindajatena peapiiskop Johannes Oskar Lauri, piiskop Sven Danell ja õpetaja Kalju Raid. Käesoleva aasta detsembris oli meil rõõm näha ja kuulda Kanada Eesti Teatri näitlejaid Valve ja Rein Andret, kes tõid meile haruldast ja tasuta külaliskosti kirjanduõhtu näol, mis toimus eesti koguduse kirikuhoones 16. detsembri õhtul.

Kava algul Valve Andre esitas katke A. Mälgu jutustusest „Mälestusmaa" ja kohe selle järel luuletusi oma rikkalikust loomingust. Edasi kuulsime Rein Andre ettekandes heroilist luulepõimikut „Enese eest" ja Valve esituses prohvetlikku „Me tõuseme jälle!" (August Gailiti tekstidega). Kava teises osas nautisime Laura ja Piibelehe dialoogi Ed. Vilde näidendist „Pisuhänd" ja lõpunumbrina lühiettekannet A. Gailiti teose „Leegitsev süda" ainetel, milles Valve ja Rein esitasid Anu Maarva ja Taavet Rabaraua kahekõne Tuulemäel. Tänu meisterlikule ja hingestatud ettekandele said mõlemad külalised tugevate aplauside osaliseks ja saavutasid juba algusest peale tugeva kontakti kuulajaskonnaga. Kava teadustas Andres Pirk, külalistele juba vana tuttav Riigi Ringhäälingu päevadest.

ESTO'84 TORONTO 150

Suur huvi Esto '84 kunstinäituse vastu

Kujutavkunsti toimkonna esinaine Lia Holmberg informeeris, et kunstnikud üle vaba maailma on suurt huvi näitanud Esto '84 kunstinäituse vastu. Siiani on registreerinud 71 kunstnikku, nendest 29 Kanadast, 21 USA-st, 17 Euroopast ja 4 Austraaliast. Igal kunstnikul on võimalik saata kuni 4 diapositiivi oma töödest, mille põhjal zhürii teeb valiku jaanuarikuu lõpus.

Näitusele kõrge taseme tagamiseks toimkond on kutsunud zhüriisse tuntud eesti ja kanada kunstiteadlased: dr. Olga Berendsen (kunstiajaloo professor, The Rutgers University, USA), David Blackwood (kanada kunstnik) ja Kay Kritzweiser (kunstikriitik, Toronto Globe & Mail).

Näitus on avatud eesti ja kanada publikule juulikuu kestel ja toimub Toronto kõige esinduslikuma teatrihoone, O'Keefe Centre'i eesruumides. O'Keefe Centre asub Toronto südalinnas, mõneminutilise jalutuskäigu kaugusel Royal York hotellist, kus asub Esto '84 informatsioonikeskus.

katsemärke hundud (vasa-
Einar, Paul Tralla, Tarmo
dujuht Mikk Jõgi.

Foto — A. Tralla

Kalev[66]
hatepäeva

vandatakse nende huviringide
„Viru" rühm tegutseb edasi
programmiga nagu varem.
i Skautide Malev Kanadas
m. Egbert Runge tervitas koos-
d, soovides lipkonnale edu
raks tegevusaastaks, mis väga
ikas saab olema. Järgnesid
ettekanded, kus hundud esine-
ludega, ja „Viru" rühm naljade
a, kus demonstreeriti isesugu-
itteid, mida võiks kasutada ra-
umiseks aktsioon „Vihmavar-
ks.
a jagati ka laskespordi auhin-
IL märgid on välja lasknud
etersoo — hõbe, Paul Pint —
, Tõnu Petersoo — pronks.
tähelepanu sai Hillar Sõrra,
jõudnud CIL „sharpshooter"
i, mida on väga raske välja
ja on ainult kolmas Kalevi
nas, kes seda on saavutanud.
laske võistlustel saavutasid
Arvo Laansoo pronks medali,
Peeter Sõrra hõbe medali ja
Erik Nippak pronks medali.
sõnaga tervitas „Kalevi" lip-
vanem skm. Enn Kiilaspea
poiste ja vanemate pere ja tegi
se ülevaate lipkonna praegu-
korrast. Diagnoos on positiiv-
vaim kui ka liha on tugevad,
väljavaated tulevikuks väga

nes ühine kohvilaud, mida kor-
pereema Susanna Kolga koos
ega. Vahetati veel muljeid ja
poiste tegevust, kuni aeg jõu-
kumiseks.

bimine
nis

ele. Aga selle asemel, et seda
õotavat leiutist rakendada täiel
l inimkonna elu õnnelikumaks
miseks, on pearõhk hoopis kal-
hävitusrelvade valmistamise-
nsoo suurima kurjategija, Leni-
usele rajatud Nõukogude riik
nast Läänest varastatud leiutis-
l hamburi relavastanud, aga
ahval ei jätku isegi kartulaid
ks.
nase 20-ne aasta jooksul on
ste arv maakeral kasvanud 3
dilt 5-le miljardile, kelledest
n osa kannatab püsivalt näl-
s on võimalik hävingut ära
? Piiskopi arvates, see võima-
olemas. Kuid riigid ja rahvad ei
sustajad. Määravaks teguriks
üksik isik, sest valik on iga
e enda teha. Kas minna saata-
kes varitseb ja kiusab igal sam-
hutades kurjust, pettust ja va-
või pöörduda Jumala poole,
kub armastust ja hingerahu.

seks kõnelejaks oli Varju Reio,
eenutas üht sündmust oma lap-
est, mil ta 6-a. tüdrukukesena
ussõja aegsel jõuluööl, isa käe-
oma kodutalust pidi pagema;
talvise metsa tagalas varju
läheneva rinde eest.
ast ühislaulu — „Püha öö" ja
itlemist tublidele perenaistele,
koju jõulutundega südames.

A.W.

TEADAANNE

ev-Estienne moodsa võimlemi-
l tänab neid organisatsioone ja
õlisi, kes aitasid kaasa Kara-
nnestunud läbiviimisele.
mise aasta Karavani pidustus-
alduslehed on Evelyn Koop'i
aadaval. Karavani külastajaid
000.

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Andres Pirk, Valve Andre ja Rein Andre Buenos Aires'is.

Valve ja Rein Andre külastasid eestlasi Buenos Aireses

Meid on külastanud aegade jooksul mitmed rahvusvaheliselt tuntud kaasmaalased, nagu näiteks Ernst Idla, tenor Naan Põld ja dirigendid Olav Roots ja Neeme Järvi. Samuti on meid külastanud kiriku esindajatena peapiiskop Johannes Oskar Lauri, piiskop Sven Danell ja õpetaja Kalju Raid. Käesoleva aasta detsembris oli meil rõõm näha ja kuulda Kanada Eesti Teatri näitlejaid Valve ja Rein Andret, kes tõid meile haruldast ja tasuta külaliskosti kirjandusõhtu näol, mis toimus eesti kõguduse kirikuhoones 16. detsembri õhtul.

Kava algul Valve Andre esitas katke A. Mälgu jutustusest „Mälestusmaa" ja kohe selle järel luuletusi oma rikkalikust loomingust. Edasi kuulsime Rein Andre ettekandes heroilist luulepõimikut „Enese eest" ja Valve esituses prohvetlikku „Me tõuseme jälle!" (August Gailiti tekstidega). Kava teises osas nautisime Laura ja Piibelehe dialoogi Ed. Vilde näidendist „Pisuhänd" ja lõpunumbrina lühiettekannet A. Gailiti teose „Leegitsev süda" ainetel, milles Valve ja Rein esitasid Anu Maarva ja Taavet Rabaraua kahekõne Tuulemäel. Tänu meisterlikule ja hingestatud ettekandele said mõlemad külalised tugevate aplauside osaliseks ja saavutasid juba algusest peale tugeva kontakti kuulajaskonnaga. Kava teadustas Andres Pirk, külalistele juba vana tuttav Riigi Ringhäälingu päevadest.

Muusikalises intermetsos esines sopran Liliana Intervernizio, keda saatis klaveril helikunstnik Liidi Laks, kelle laulustuudiosse nimetatud solist kuulub. Liliana Invernizio esitas kaks Mozarti laulu ja sellele järgnevalt Türnpu laulud „Üksainus kord" ja „Igatsus", lauldes neid meie ja kaugete külaliste suureks ja meeldivaks üllatuseks heas eesti keeles, mida loomulikult kviteeriti tugevate aplausidega.

Kirjandusõhtule järgnes koosviibimine teelauas, kus külalisi tänasid koguduse õpetaja Ingo-Tiit Jaagu, koguduse esimees Endel Oraste ja Eesti Selts „Estonia" nimel Heljo Püvi. Vastukõnega esines külaliste poolt Rein Andre, kes muuhulgas mainis, et tema ja Valve improviseerisid kogu kava alles Rio de Janeiros, sest telegramm kirjandusõhtu korraldamiseks saabus Torontosse alles pärast nende väljasõitu Lõuna-Ameerikasse ja nad said sellest teada alles napilt kümme päeva varem, mil telegramm neile Miamisse kätte jõudis.

Külalistele anti üle mälestusena sellest meeldivast külastusest nahast pergamiin kõikide koosolijate allkirjadega. Omalt poolt täname Valve ja Rein Andret veelkord selle haruldase külakosti eest ja loodame, et kunagi veel võimalusi on neid uuesti Buenos Aireses näha. On tõsiselt kahju, et suured kaugused siin maailmas meid lahutavad ja tihedamaid kokkusaamisi takistavad.

ANDRES PIRK

Üleskutse

ESTO '84 suurlavastuse, „Esto Visioon', kavaraamatu kaane illustratsiooni kujundamiseks võistlustööna.

Illustratsioon peab sisaldama järgmiseid elemente: ESTO'84 embleem.

Võimlejad ja rahvatantsijad liikumises (nägemuslik element, milline vihjaks lavastuse nimele). Lavastuse nimi. Lähem informatsioon kava sisu kohta leidub ESTO Teated No. 2.

Võistluse tingimused: Illustratsioon peab olema sobiv mitmevärvi trükiks (vähemalt kolm värvi) kavaraamatu kaanele, mille suuruseks on 8 1/2 x 11 tolli (21.5 x 28 sm.)

Tööd saata sisse märgusõna all, juurde lisades kinnise ümbriku kavandaja nime ja aadressiga. (Ümbrik varustada sama märgusõnaga kui töögi).

Tööd aadresseerida ESTO '84 üldaadressil 958 Broadview Avenue Toronto, Ontario M4K 2R6 Canada, c/o „Esto Visioon". Tööd peavad olema „Esto Visioon'i" Korraldava Toimkonna valduses hiljemalt 31. jaanuarika 1984. (Arvestades kohalikke postiolusid, ei saa arvesse võtta postitempli kuupäeva).

Võitnud töö auhinnaks on $ 100.00 Kanada dollarit.

Võistluse läbiviijaks on „Esto Visioon'i" Korraldav Toimkond, kes hoolitseb ka viieliikmelise žürii ellukutsumise eest, ning kellele jääb ainuõigus võitnud töö kasutamiseks. Tööd, millised ei tule esikohale, tagastakse, kui selleks on avaldatud soovi.

„Esto Visioon" Korraldav Toimkond

85-a. tenor andis kontserdi

Aarne Viisimaa 85-aastase sünnipäeva tähistamise kontsert Jakobi kirikus, laupäeval 26. novembril, kujunes enneköike selle meie legendaarse laulja oma kontserdiks, mille ümber kaastegevad Stockholmi Eesti Naiskoor ja Jakobi kiriku organist Andres Bondeman moodustasid ainult muusikalise raami.

Juubilar esitas ulatusliku kava kirikumuusikat, lauldes kontserdi algosas Otto Olssoni „Kaunis on pühakoda", Cesar Francki „Taevastest andidest" (orig. „Panis Angelicus") ja Gunnar Wennerbergi „Kuni paistab päik", ps. 72.

Kava hilisemal poolel esitas ta oma tuntud (ka heliplaadilt) hiilgenumbri kirikumuusika alal, Antonin Dvoraki „Piibli laulud, op. 99".

Seda nõudlikku kava jõulises, kõlavas ja ülimalt väljendusrikkas esituses kuuldes jäi mulje, et see meie armastatud ja hinnatud laulja sarnaneb ürgsele tammele, keda aastatevool ei nõrgenda, vaid kellele see lisab ainult tugevust ja ilu.

(EPL)

KAKS LUULETUSKOGU

Salme Raatma: Päev ootab sind, Turku 1982. Valeria Kimberg-Kotkas: Pilve all ja pilve piiril, Oma Press, Toronto 1983.

Jõulueelsel kirjanduslaual leidsid peale muu nimetamist kaks tagasihoidlikus suuruses luuletuskogu, mõlemad naisautoreilt: Salme Raatma Soomes ilmunud 68-lk. kogu „Päev ootab sind" ja Oma Pressis, Torontos, trükitud 64-lk. Valeria Kimberg-Kotka „Pilve all ja pilve piiril", viimane Abel Lee poolt maitsekalt illustreerituna ja heal paberil.

Salme Raatma on tuntud juba varasemast ajast nii luuletajana kui ka eriti lastekirjanikuna. Oma valimiku, mis sisaldab 3 sarja koondatult 24 luuletist, neist mõni kuni 8-osaline, on ta koostanud 1954-76 sündinud loomingust, kirjutamise kuupäevi kahjuks märkimata.

Kui esimene tsükkisel (Kes ma olen?) on teatud südamelauluks üle eilsete radade, s.o. mälestuste heiatus, siis algab teises tsüklis uuestisünd eilse alusmüüril. Kuigi neil enamikus vabavärssidel või ka mitmes vormis riimituil on läbituntud mõttetihedus ja tõend autori ellusuhtumise leebusele, tuleb siiski rõhutada eriti kolmanda tsükli reaalsust ja elulähedust. Raatma selle vihiku ulatuses ei tee kõrgeid lende ega alandu nutulauluks mälestuste tuhaasemel. Just kolmandas tsüklis, kus ta rändab üle abielu, tütre ja poja kasvamise rõõmude-murede, lapse surma ja muu, kinnitab autor oma elujaatamise jumalikku tugevust ja võitu üle meie kõikide teed tähistanud kaotuste. Oleme kaotanud palju, kuid me elame! „Päev ootab sind,/kild puutumatut igavikku. (------) Sa elad/Elad lihtsalt nagu inimene!/ Sa tohid elada —/kas see ei ole ime?" Raatma luuletustekogu on lõikus elukarmusest, uus vili jäätmaadelt ja teetähis ellu, mis meil alles ja mille väärtuse hindamiseks see luulevihik on tubliks kaasaaitajaks, koostatuna ühe südame eluküpses lihtsas kõnes.

Valeria Kimberg-Kotkas nime tunneb iga lugeja „Meie Elu" noorteküljelt juba aastate jooksul, kus ta esineb niihästi noortekohases seotud kõnes kui ka proosas. Oma kogu, allakirjutaja teadmisel „esimese pääsukese", on korraldanud ta viide tsüklisse, kogusummas 52 luuletisega, nende sünniajad samuti kahjuks märkimata, mis muudab autori loomingulise arengu jälgimise raskeks.

Oma luuletajaisiksuse ja luule juures üldisemalt peatub autor küsimuste-selgitustega kolmel korral: „Minule sügisel looming taas algab,/luulelend on kõrge ja uus" (Minu joon, lk.28). „Millest pakil minu süda,/ kõlab laul ka suust —/metsaladvust, lilelõhnast, tõusvast kuldsest kuust" (Pakitsev süda, lk.53) „. . . .Ennast vahel salamahti/ luuletajaks ütlen./ . . .Aga mis saab minu luulest,/kuhu see küll tüürib?" (Küsimus,.lk.59).

Jah, kuhu autori luule lõpuks tüürib ja millistes vormides see „sügislaps" edasi areneb? See ei ole veel päriselt selge, kuigi autor seda senises kogus iseloomustab väga õieti loodusluuleks (lk. 53). Seda kinnitavad kõik tsüklid, eriti neli esimest: On kevadet õhus, Lillelinana voogab niit, Veel viimane leheke lipendab pul, Lumised põllud. Ma ei tea, kui palju on olnud autoril neid värsse luues peale hingepakitsuste kukil ka „pedagoogilist piitsa" juba nimetatud noortelehekülje huvides, kuid noortele on seal palju nopitavat. On rõõm kogeda, et leidub veel loojaid, kes oskavad ja tahavad näha tsemendi, inimlärmi, seksi ja kompuuteri kõrval ka loodust ning juhivad sinna noorte tähelepanu. Inimese kujunemine käib looduse kaudu. Üksainus putukas rohus või lilleõis luhal, lainering veepinnal ja valge pilveke laotuses võib määrata kujuneva iseloomu. Inimest vormivad silm ja süda koos. Sellele tähelepanu juhtimine on õnnestunud autoril mitmetes lihtsates, ka vormilt ja riimilt viimistletud värssides. „Tasa, õige tasa-tasa/ metsa alla, üle võsa/nagu unelmate ime, /niiske habras uduvine/salakesi ennast laotas" (Udu, lk. 9.). „Valged pilved, taevalambad,/väiksed uted, pilvemäed./ Eemal kõrged, kõrged sambad,/ tuul neid vormib imeväel" (lk. 14). „Ümarik vanakuu ripub/lõikuskuu kollases taevas./ Suvi lõpule kipub,/ loodus on andide vaevas" (lk.26). „Vastu kallast/külma,kalki,/loksub laine./ Oh, see kõik /seal avarusel/kaunis, ebamaine." (lk.29). Nii naudime selles raamatukeses valdavalt lehekülgi.

Kuid tuleb ka kahetseda, et autor siin-seal ei ole mallanud näha kurjemat vaeva ja kulutada aega värsi viimistlemisel. Nagu üks katkine nööp või ripakil taskuserv rikub mõnikord ülikonna, nõnda võib kahandada väikegi hooletus luuletise kogu-hinnet. Seal on ilus lugu „Sitikate pidu", kuid kas ei vajanuks rohkem riimilist tähelepanu read: „Selle-aastased sitikad/otsa said pidude uimas,/tulev-aastased põrnikad/mulla sees, unede hõlmas." Või riimipaar: poeb-koob (lk.27), sõnavormid sumel' suveõhtul (lk.47), mul'gi (lk.32), ei mind ta kart' (lk.17). Värskesisuline, terve ja toreda huumoriga „Mardiööl" (lk.32), kus kahjuks üks selline viperus sees, kuulub muide selle kogu originaalsuselt parimate hulka.

Need vihjed mõningatele puudustele ei sega lugejat ega riku naudingut, mis „Pilve all ja pilve piiril" puhul on seda täiuslikum, et autor ei vigurda „moodsate" luulekunsti võtetega, milliste kohta Friedebert Tuglas kord ütles, et luuletaja töö on muutunud nüüd lihtsaks: anna trükilaudujale 30-40 segiläbi sõna kätte, küll ta lööb need ridadeks kokku. Mida arusaamatum tulemus, seda kõrgem kunst!

Käesolevas kogus,nagu üldse meie viimaseaja raamatuis,esineb korrektuurilisi vahemärkide, eriti koma-vigu, kuid mõtet need palju ei sega.

Valeria Kimberg-Kotkas on andnud sõrme isikupärasele looduslüürikale, ilmselt noortele mõteldes. Loodame, et käsi tervikuna läheb sama rada. Käsi on tugevam kui üks sõrm, sedamööda siis ka oodatav tulemus. Aga mõtelda tasuks tal küll ka proosakogule samas ainevallas. Juba noorte huvides üksi. Ants Murakini „Paani riiki", Hindrey loomalugusid ja isegi August Mälgu linnuriigi ühiskondlik-psühholoogilist „Jutte lindudest" ei ole paguluses vist enam palju liikvel. Need ja taolised loodusvaatluslikud kunstiteosed aitaksid tänapäeva inimese mutta tallatud elufilosoofiat tagasi selguse poole. Kuid ka looja mällu on aeg söönud augud, allikaid,millistele toetuda, leidub ikka, kasvõi näit. juba vabalt kodumaalt tuntud Kustas Põldmaa (Gustav Põldmann, sünd. 1897) teosed kodumetsadest, kodunurmelt-niidult ja koduvetelt, E. Kumari-Metsalu uurimused jt., millistest meil paguluses eksemplare olemas. Need aitaksid värsendada mälu, kust edasi järgneb tänuväärt ülesanne loojale. Mõtelgem sellele meie noorte nimel!

JOHANNES KAUP

Toimetusele saadetud kirjandus

○ *„TRIINU" talvenumber (nr. 123) ilmus pühade eel pastor emeritus dr. Jaak Tauli jõulujutuga, kaanel Rutt Tulvingu värvitrükis töö „Eelõitseng II". Kunstnikust endast kirjutab ajakirjas Salme Ekbaum. Edasi on mitmekesises sisus kirjutused Salme Raatma'lt, Virge Hint'ilt Gaidide Maailmaliidu konverentsist ja pastor E. Lootsmaa'lt Martin Lutheri 500 a. sünnipäeva puhul. Kirjutavad veel Endla Kannel, Selve Maas, Ene Runge, Juta Kurman, Erna Klemmer, V. A. Kimberg-Kotkas, Elna Kunglą j t. Lisaks mustrileht.*

○ *„KANADAN SUOMALAINEN" talvenumbèr aastaajale sobiva kaanekaunistusega ja rohkete piltidega tuli trükist jõuludeks. Torontos ilmuv ajakiri, mille peatoimetajaks pastor Aulis H. Jalonen ja toimetuse sekretäriks Matti Temisevä, on leidnud lugejaskonda ka eestlaste hulgas. Müügil „Meie Elu" talituses.*

„MEIE ELU" talitus võtab vastu ajakiri

Triinu

tellimisi.

Nahkehistööde näitus Eestist Ahvenamaal

Ålands Museumis Mariehamnis oli ajavahemikul 20/9-9/10 nahkehistööde näitus Eestist. Eksponeeriti Tallinna nooremapõlve rakenduskunstnike Elo-Reet Järve ja Ivi Laasi töid.

Elo-Reet Järv (sünd. 1939) näitas kunstilise vabadusega, huumoriga, ent mõnikord ka näilise ebamugavuse tundega loodud ja vormitud „liblikaid" ja „loomi", karpe ning personifitseeritud „riideesemeid".

Ivi Laas (sünd. 1941) ehitab edasi traditsiooni ja otstarbekuse teemal — rajas ju eesti rahvusliku kutselise nahkehistöö Eduard Taska (1890 - 1942). Ivi Laasi raamatuköited, albumid ja karbikesed on selgepiirilised ja maitsekad.

Mõlemad kunstnikud kasutavad meisterlikult ära naha struktuuri, mida nad peenetundeliselt ühendavad valitud värvinüanssidega.

Suur huvi Esto '84 kunstinäituse vastu

Kujutavkunsti toimkonna esinaine Lia Holmberg informeeris, et kunstnikud üle vaba maailma on suurt huvi näitanud Esto '84 kunstinäituse vastu. Siiani on registreerinud 71 kunstnikku, nendest 29 Kanadast, 21 USA-st, 17 Euroopast ja 4 Austraaliast. Igal kunstnikul on võimalik saata kuni 4 diapositiivi oma töödest, mille põhjal žürii teeb valiku jaanuarikuu lõpus.

Näitusele kõrge taseme tagamiseks toimkond on kutsunud žüriisse tuntud eesti ja kanada kunstiteadlased: dr. Olga Berendsen (kunstiajaloo professor, The Rutgers University, USA), David Blackwood (kanada kunstnik) ja Kay Kritzweiser (kunstikriitik, Toronto Globe & Mail).

Näitus on avatud eesti ja kanada publikule juulikuu kestel ja toimub Toronto kõige esinduslikuma teatrihoone, O'Keefe Centre'i eesruumides. O'Keefe Centre asub Toronto südalinnas, mõneminutilise jalutuskäigu kaugusel Royal York hotellist, kus asub Esto '84 informatsioonikeskus.

Kujutavkunsti toimkonna liikmed, peale esinaise Lia Holmbergi, on Maret Rasins ja Koidu Vasila.

Kuna žürii teeb valiku alles jaanuarikuu lõpus, on kunstnikel veel aega registreerida näitusest osavõtuks. Viimast korda pikendatakse valguspiltide sissesaatmise tähtpäeva kuni 15. jaanuar, 1984. Valguspildid palutakse saata toimkonna aadressil: Esto '84, Kujutavkunst, Lia Holmberg, 53 Winterton Drive, Islington, Ontario, M9B 3G8. Lähemaks informatsiooniks helistada Maret Rasins, (416) 924-2733.

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Kodumaalt

„Pikker[66] piitsutab

STOKHOLM (EPL) — „Dagens Nyheteris" on ilmunud Henn Ahase nime all artikkel „Askmuller i Sovjet-Estland", milles sealse satiirilise ajakirja „Pikker" veerandsajalise numbri puhul tutvustatakse satiiri ja pilget Eestis.

Elu seal iseloomustab paljudes aspektides see, mida ajakirjas pilgatakse ja millest vaikitakse. Võimu kuritarvitamine, kaupade halb kvaliteet, vale planeerimine, bürokraatide vastastikune üksteise toetamine saavad teravaid nooli pihta. Ei tohi rääkida eestlaste ja venelaste vastuoludest, mis pidevalt kasvavad seoses elustandardi langemisega ja venelaste juurdevooluga.

Karikatuurides peegelduvad haritlaskonna ängistused ja abitus bürokraatia ees, kõikide algatuste lämmatamine.

Mida „Pikker" ei saa piitsutada, selle võtab üles rahvanali. On tekkinud naljad tshutshervitside pihta. See on mingi Siberi rahvatõug, aga selle all mõeldakse vene puupäid.

Tshuktshervits reisib esimest korda elus Moskvasse ja küsib sõpradelt nõu, kuidas pääseda ligi haruldastele kaupadele Moskvas. Talle soovitatakse otsida üles Moskva kõige pikem saba ja seada end sinna järjekorda.

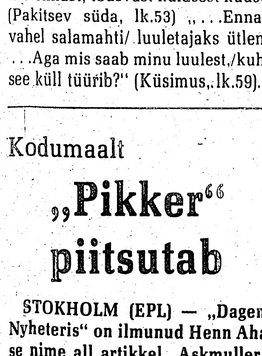

Nii läheb, kui plaani täidetakse liiga innukalt. (Pikker).

Nii näeb välja Pikkeri esikaas.

Mida mees ka teeb. Aga kui ta koju tagasi tuleb, jutustab ta sõpradele:

„Kui ma lõpuks ette jõudsin, oli kaup otsas ja müüja surnud."

Mees oli seisnud sabas Lenini mausoleumi juures.

Partei ametlik lühendus EKPSS kõlab eestlaste suus järgmiselt: Eriti kõvad peod seksi ja saunaga.

Kõik see ei suuda varjata asjaolu, et kuristik ideede ja tegelikkuse vahel on kasvanud.

Noor naine heas positsioonis ütleb:

„Keegi ei usu siin enam midagi. Lootused paremale tulevikule ei täitu. Ja kuna midagi ei usuta, siis tähendab see lagunemist."

Paljud käivad vabatahtlikult Tallinnas marksistlikelleninistlikel kursustel. Miks?

„Õpetajad on kenad, tsiteerivad vabalt Voice of Americat, palk jookseb ega pole vaja tööd teha. Ma sain ekstrapunkte auto eest, mis seal väljas seisab."

Või nagu seisab keelatud laulus:

„Meie ainsad sangariteod on õlleõhtud."

SKOGS
PAINTING & RENOVATION
Tapetseerimine ● Värvimis- jm. ehitustööd ● Köögid ● Põrandavaibad
Soomlane — töö kiire ja korralik!
HELISTAGE: NISSE 883-4337

„Eesti Kodu" ainulaadseim eestlaste asula läänemaailmas

STOKHOLM — Suurima ja ainulaadseima eestlaste asula läänemaailmas moodustavad Torontos asuvad saja kohaga moodne ja mugav vanemate inimeste puhkekodu Ehatare ning viiest korterimajast koosnev grupp Eesti Kodu. Seda umbes 300-hingelist eestlaste kogukonda peetakse nagu „teiseks Eestiks", omaette saareks suures võõraste meres, kirjutab Paul Kents „Eesti Päevalehes".

Pikemas kirjelduses ütleb ta:

Torontosse eesti vanadekodu asutamise mõte tõsteti üles paarümmend aastat tagasi Eesti Abistamise Komitee poolt. Tolleaegne komitee esimees Bruno Ederma leidis Toronto idapoolseima aedlinna West Hilli piirkonnast sobiva krundi, mis asus ühe mahajäetud talu õunaaias. See 17 927 ruutmeetri suurune maaala omandati 54 000 dollari eest.

Aja möödudes, vanadekodu ehitamiseks vajaliku aluskapitali muretsemiseks otsustati krundi idapoolsele otsale ehitada grupp korteri-maju, millede ehitamisega alustati 1976. Ühtlasi asutati ka korteriaktsionäride ühing Eesti Kodu, mis majade valmimisel need Eesti Abistamise Komitee käest 4,3 miljoni dollari eest ära ostis.

OSATÄHED

Nii maksti korterid Eesti Kodu aktsionäride poolt täielikult rahas välja ja olid laenuvabad. Müük toi EAK-le veerandmiljonilise kasumi, mis aluskapitalina võimaldas föderaalvalitsuse käest saada 2,7 milj. dollarit 2-protsendilist pikaajalaenu, mille abil Ehatare ehitati 1981.

Tavalistest korteriomanike ühingutest erineb Eesti Kodu sellega, et osanikud ei oma kortereid otseselt, vaid osatähtede kaudu. Juriidiline omanik on ühing, kus iga korteri suuruse ja hinnakohaselt langeb sellele vastav arv osatähti või aktsiaid, milliseid osanikud pidid rahas välja maksma.

Aktsiad annavad omanikele eksklusiivse elamisõiguse. Korterite müük ja ost toimub osatähtede kaudu, mille ülekandmiseks on aga vaja ühingu juhatuse nõusolekut, millega siis teatavas mõttes on võimalus kontrollida, kes majadesse elama pääsevad.

Eesti Kodu asub Toronto tsentrumist 22 km kaugusel. Autosõit linna võtab aega kolmveerand tundi, kuid hõlpsam on kasutada bussi ümberistumisega metroole, mis võtab aega umbes üks tund.

134 KORTERIT

Eesti Kodu korterimajada grupp koosneb ühest suurest kahe tiivaga kuuekorruselisest 80 korteriga majast ning neljast väiksemast kolmekorruselisest nn. terrassmajast. Viimased on paigutatud kahte paari, kusjuures mõlemal on ühtemoodi majadevahelised siseõued.

Kokku on Eesti Kodus 134 korterit — neist 66 kahe magamistoaga ja 12 poissmehekorterit. Põrandapinnad on vastavalt 61, 45 ja 32 ruutmeetrit — seega mitte just väga suured. Igal korteril, väljaarvatud neil, mis asuvad alumistel korrustel, on välisrõdud.

Majadegrupi vahelise õue all asub p aa-alune 118 kohaga garaazh, mis on ühendatud majaaluste keldritega. Keldrikorrus on suures osas jaotatud panipaikadeks ja eriotstarbelisteks ruumideks — näiteks on seal kaks pesuköökі.

Seltskondlikest ruumidest on tähtsamaiks esimesel korrusel asuv koosolekute, pidude ja koosviibimiste saal, mis mahutab lahedalt istuma 150 inimest. Koosviibimistel laudades on aga mahutavus 80 inimest. Otse saali all, keldrikorrusel paikneb 10 m pikkune ujumisbassein ja kaks sauna — üks meestele, teine naistele. Neid kõetakse kaks korda nädala.

SOODUSTUSED

Samas üle koridori on kehakasvatuse ruum mitmesuguste mehhaaniliste treeninguaparaatidega ja harjutusvahenditega. Keldrikorruse fuajee kõrval asub mugavalt sisustatud lugemislaud eesti ajalehtede ja ajakirjadega ning populaarsemate ingliskeelsete zhurnaalidega. Sellega ühenduses on avar raamatukogu, mis sisaldab 1400 köidet.

Veel on olemas piljardiruum, naiste käsitööruum, puutöökoda ja avar kunsti- ja keraamikaateljee. Omaette kogukonnana on Eesti Kodul teatavaid soodustusi — kahe nädala tagant tuuakse eesti ärist eestipäraseid pagarisaadusi, samuti iga kahe nädala tagant tuleb eesti pangast ametnik elanike rahaasju ajama. Tähtsaim on aga see, et niipea kui Torontos ilmuvad eesti ajalehed, tuuakse need veel samal õhtul Eesti Kodu ja Ehatare tellijaile kätte.

PILJARDIKLUBI

Tegutseb rida mitmesuguseid huviringe. Meestele populaarseimaks kohtamiskohaks on piljardi klubi, kus tegevus käib peaaegu pidevalt hommikust õhtuni. See on koht, kus sõelutakse läbi ka maailmasündmused ja -probleemid. Teiseks kohaks, kus samuti käib tegevus peaaegu pidevalt, on puutöökoda, kus paarkolm meest alati on pidevas tegevuses.

Teistest üritustest, mis toimuvad eri aegadel või perioodiliselt, on populaarseimaks saunas käimine, eriti reedeti, mil kuue tunni kestel on saunalisi ligi sadakond. Saun on samuti kohaks, kus maailmaasjade arutamine aset leiab.

Teistest huviringest tegeleb kultuuriring rahvuslikel tähtpäevil aktuste või muul ajal referaatõhtute või ettekannete korraldamisega. Hästi aktiivne on ka veerandsaja lauljaga Eesti Kodu segakoor, millel on harjutused kord nädalas ja esinemised kohalikel aktustel ning jumalateenistustel.

KIRIKUKOMITEE

Aktiivne on ka 30-liikmeline naiskäsitöö ring, kus käsitöö tegemise kõrval juuakse ka kohvi ja diskuteeritakse päevasündmusi. Eriti aktiivne on kiriklik komitee, mis korraldab kord kuus jumalateenistusi, milledest osavõtt pole veel kunagi olnud alla saja. Sama komitee korraldab vahetevahel loenguid ka teiste jutlustajate poolt.

Kunstiringis, kus on 15 osavõtjat, tegelevad ühed maalimisega, teised jälle keraamika voolimisega. Raamatukogu ring hoolitseb raamatukogu ning lugemislaua eest ning spordiring tervisvõimlemise eest, kus on osalejaid umbes 30. Suvel tegelevad kolmkümmend aiandushuvilist tagaõues asuval peenramaal aia- ja juurvilja ning lillede kasvatamisega.

PAUL KENTS

„Eesti kodu" talvises rüüs. Foto — Elna Kungla

Marju Veere-Bäumel oma Gasthofi ees Breitbrunnis.

Eestlanna „Gasthof" Baieris

30 km Münchenist lääne-pool ilusa Ammersee ääres asub Breitbrunn, suvitus- ja nädalalõpu-kodu paljudele münchenlastele. Peatänava ääres seisab „Gasthof Seefelderhof", üks paljudest taolistest Saksamaal ja Austrias. Omanikuks ja perenaiseks on eestlanna Marju Veere-Bäumel. Üks neist meie rahvuskaaslastest, keda noore lapsena sõda paiskas võõrsile ja kes oma tublidusega on võitnud kogu selle asula suure lugupidamise.

Marju sündis Tallinnas 1941. a. Isa jäi rindel kadunuks ja septembris 1944 oli ema sunnitud siis oma kolmeaastase tütrega põgenema Austriasse. Ema ja Marju paigutati Tirooli, Kufsteini põgenikelaagrisse. Seal oli peale 50 eestlase veel 10 000 põgenikku ja seda vaid 12 000 elanikuga linnas. Ema keelas saksa keele rääkimise ja nii säilitaski Marju oma emakeele.

Laagrielu kestis kolm aastat ja pärast algkooli jätkusid õpingud Innsbrucki kaubanduskoolis. Ema oli tööl ühe suure hotell-restorani köögis ja seal õppis ka Marju „köögikunsti". Järgnes abielu ja sellest sündisid kolm last: Astrid, Marju ja Christian, kes aga hiljem jäid ainult Marju ja vanaema kasvatada. Nii jäidki nad elama Kufsteini, kus Marju tegutses ettekandjana.

Ema suri 1975. a. ja Marju „rabeles" üksi oma kolme lapsega, 5-10 aastased.

GASTHOF

Tubli töö tulemusena ostis ta 1979. a. praeguse Gasthofi Breitbrunnis. Astridist ja Väike-Marjust on sirgunud kaks ilusat noort näitsikut ja lõpetanud kutsekoolid: üks juuksur — iluravijana ja teine restoranipidajana, abistades praegu ema. Poeg Christian elab 20 km eemal internaatkoolis.

Jõulurõõm lasteaias

Laupäeva, 17. jõulukuu hommikupoolikul oli Toronto Eesti Majas eriline jõulumeeleolu. Rõõmsailmelised vanemad, elevuses nooremad, siirdusid suurde saali. Mõned mudilased saalisid koridorides, sest raske oli jõuluärevuses oodata lasteaia suursündmust, jõulupidu, lavalolekut ja päeva peameest — jõuluvana.

Suures saalis olid virgad lastevanemad üles seadnud toreda loteriilaua, maitseka kohvilaua ja mahlalaua lastele. Kõige pisemad aga tundsid mõnu saali avarusest ja uuditsesid kirevais värveis säravat jõulupuud.

Varsti välkusidki väikesed jalakesed lava eesriide alt. Eesriie avanes ja laval seisis elav pilt, lasteaia pere. Eespool kasvandikud, taga kasvatajad põlevate küünaldega.

Avasõnas Toronto E.S. Lasteaia juhataja Helle Arro kõneles aasta kaunimast ajast, jõuluist, kuid meenutas ka möödunud aasta kurba sündmust sel ajal, mil ootamatult siirdus igavikku eelmine lastaaia juhataja Ilve Vaikla.

Töö lastaaias oli intensiivne, tõhus. Lapsed on olnud töökad ja tahtelised mängima ning õppima. Nad on valmistanud jõulupuu ehteid, meisterdanud mänguasjakesi, olnud „pagarid" küpsiste küpsetamisel jne. Võrreldes läinud aastaga on lasteaia pere kasvanud 20 lapse võrra. Helle Arro tänas lastevanemaid, kes lasteaiale on andnud igakülgset abi.

VAIMULIK KÕNE

Vaimulik kõne ja palvus oli pastor Andres Laurilt. Kõne oli lastele huvitav ja arusaadav. Pastor esitas küsimusi ning lapsed nagu hõiskasid vastuseks kooris. Kõik ootasid jõule, kõik soovisid suuri kingitusi. Lapsed kuulasid kõnet Peetrist, kes ikkagi läks jõe äärde, kuhu talle oli keelatud minna, ning ta kukkus vette ... kuid siis ilmus üks sõber, kes teda aitas välja külmast ja kiirevoolulisest jõeveest.

Jõulud räägivad, et Jeesus ilmus maailmale, et ka meid aidata, nagu see sõber, kes aitas Peetrit.

Palves ütles pastor Laur tänu Jeesusele, kes on tulnud ka meid aitama ja päästma. Ta palus õnnistust lasteaiale ja kõigile eesti lastele.

Ühislauluna lauldi meile üliarmast „Püha öö." Lastekoor esitas hulk laule. „Oli kord üks lumemees", siinjuures lapsed plaksutasid taktiks käsi, „Tähekene, tillukene", kerkisid ka laste tillukesed käekesed koos hõbedasest tähekestega, „Ehitame lumemehe", osa lapsi „ehitaski" kätega. Nuku liigutuste saatel laulsid III ja IV kl. tüdrukud „Nukukene, tantsi"! Vanemad lapsed laulsid „Lumi tuli maha" ja kõige nooremad „Jõuluvanale". Lava ette rullus eesriie. Tillukesed mudilased tulid kasvatajate saatel alla lava ette ning istusid. Laval jätkus esinemine. Muusikaalne Paul Sehr mängis viiulil oskuslikult „Sära, sära, taevatäht" ja „Et tulge oh lapsed". Jennifer Peterson deklameeris „Jõulumehe ootel". Torontos tuntud õed Leesmendid esitasid jõululaule. Neist Tähti Leesment mängis klaveril meeldiva Clementi „Sonatina", samuti oli Mari Leesmendil õpitud kena klaveripala.

NÄIDEND

Näidendi „Päev enne jõule" tõid lavale III, IV ja IVb kl. lapsed. Jõuluvana töötoas valmistasid jõulupakke päkapikud, kes kutsusid abilisteks metsloomad. Lavale tuli igasugu elukaid käpuli, tuli samuti mänguasju. Kes ei ilmunud, oli jõuluvana, sest „oh kui hale, paistes jõuluvana pale," talle aga saadeti päkapikkude poolt kosutavat ravi-teed ...

Esinemiste lõpul tänas lasteaia esinaine Maie Ilves piduliku päeva abilisi lastevanemaid, pastor Lauri, näidendi kirjutajat Hella Leivatit, lasteaia juhatajat Helle Arrot, teadustajat-lauluõpetajat Heidi Klaamast. Ta mainis, et mitmekultuuri ministeeriumilt oli jõulukink lasteaiale — $2489.00. Häid pühi ja uut aastat soovides andis Maie Ilves lasteaia juhatajale ja kõigile kasvatajaile jõulupaki.

Jõulutaadi tervituseks laulsid lapsed: „Tere, tere jõulumees ..." Ilmuski jõuluvana, kes päkapikkudelt saadetud arstirohust oli paranenud, ning kõik lapsed kogunesid lavale ta ümber, et saada temalt loodetud kingitust.

Saalisviibiv arvukas publik siirdus kohvilaua juurde, kus leidus maitsvat jõuluhõrgutusi.

Lasteaia juhatuse ja kasvatajate tõhusast tööst ja hoolest andis kindla tõendi kordaläinud jõulupidu.

H.L.

Sport

Toivo Heinsaar iluuisutamise meistervõistlustele

Viies erinevas spordialas — murdmaasuusatamises, ujumises, võrkpallis, tennisemängus ja iluuisutamises on eesti sportlased jõudnud Kanada rahvuslikule tasemele. Iluuisutamises võlgneme tänu St. Catharines sündinud ja üleskasvanud Toivo Heinsaar'ele, kes on 21-aastane ja alustas iluuisutamisega 8-aastaselt sealses Winter Club'is. Selles klubis avastati ta and iluuisutamises ja seal treneeriti ta võistlejaks.

TOIVO HEINSAAR

Tema arenemisest ja edukusest on pidevalt kirjutatud St. Catharine kohalikus ajalehes. Võistlemist alustas juba 13-ne aastaselt ja 7-me võistlusaasta vältel on saanud palju auhindu. 1982. a. võistlustel sai kolm kuldmedalit ja sai sellejärele Kanada parlamendiliikmelt kirjaliku õnnitluse.

Iluuisutamise meistervõistlustele pääsemine on Kanadas üsna raske. Sel alal Kanada on jagatud nelja piirkonda: Atlandi, Ida, Kesk ja Lääne piirkond. Iga piirkond omakorda jaguneb mitmesse sektsiooni, mis omakorda jagunevad alasektsioonideks. Üleriiklikule meistervõistlusele pääsemine on pikaajaline astmeti ülespoole minek. Algaja võistleja, esmakordselt võistlust alates alasektsiooni piirkonnas, peab eri eksamikomisjoni ees vastava eksami sooritama võistlustele pääsemiseks. Alasektsiooni võistluse 12 parimat pääsevad sektsiooni võistlusele ja sealt omakorda 4 parimat pääsevad piirkonna võistlustele. Piirkonnavõistluste 4 parimat pääsevad Kanada meistervõistlustele.

Ida (Ontario) piirkonna meistervõistlused 1984. aastaks peeti 8-11. dets. Thornhill'i Community Centre's, kus Toivo Heinsaar, võisteldes erikavadega kolmel päeval, saavutas kolmel alal kolmandad kohad ja pääses Kanada meistervõistlustele, millised algavad 8. jaanuaril Regina's, Saskatchewan'is. Toivo Heinsaar elab nüüd Torontos ja õpib Toronto Ülikoolis spordimeditsiini. Sai treeninguvõimaluse Toronto Criket, Skating and Curling Club'i juures. Sellese klubisse pääsemiseks oli vaja 10 soovitajat ja aastane liikmemaks on üle 1000 dollari. Treenib seal 45 tundi nädalas.

HARALD RAIGNA

Kanada saab nais-kindralkuberneri

Peaminister Trudeau teatas, et Kanada uueks kindralkuberneriks ning kuninganna põhiseaduslikuks esindajaks Kanadas saab Jeanne Benoit Sauve, endine minister ja parlamendi esimees (speaker). See on esimene kord, kui naine saab kindralkuberneriks Kanadas ja üldse Briti riikide liidus.

Kanada naisõiguslased peavad seda suureks naiste võiduks ja proua Sauve ise on arvamisel, et ta on raskemaid ülesandeid täitnud ja tuleb selle ülesande täitmisega kindlasti toime.

John Sewell lahkub poliitikast

Endine Toronto linnapea ja praegune linnavolinik John Sewell teatas, et ta lahkub ja võtab vastu koha ajaleht Globe and Mail juures. Ta jälgib ühiskondlikku elu Torontos ja omab võime seda tõepäraselt kirjeldada, arvas lehe peatoimetaja Norman Webster.

VALAMO KLOOSTER TURISMIKESKUSEKS

Valamo klooster Laadoga järvel avatakse lähemal ajal turistidele. Sellest kavatsetakse teha suur rahvusvaheline turismikeskus: munkade kambrid muudetakse hotellitubadeks jne. Klooster rajati 13. sajandil ja selle tähtsus soome ortodokskirikule on suur. Praegune Valamo klooster asub Heinäveel, kuhu see evakueeriti pärast sõda. Sinna siirdusid kõik mungad Valamo, Konevitsa ning Petsamo kloostritest. Munkasid on seal viis ja mõned noviitsid. Vanim elanik, kes on Põhjamaade vanim inimene, sai alles hiljuti 110-aastaseks.

Rootsi eestlased harrastavad purjelaua-sporti

Rootsis elavad eestlased harrastavad purjelauasporti. On organiseeritud vastav spordiklubi nimega „Nautic". Augustis korraldasid nad omavahelise võistluse, kus esikoha võitis Stokholmi Tehnika-Ülikooli masinaehituse üliõpilane 18-aastane Juhan Andres Tarmet, kes võistles endavalmistatud purjelauaga. Juhan Andres Tarmet, nagu enamuses kõik meie sporti harrastavad noored, on sündinud sportlaste perekonnas. Tema isa ja ema on mõlemad tuntud tennisemängijad.

HARALD RAIGNA

JUHAN ANDRES TARMET

Inflatsioon Rootsis 8,6 protsenti

STOKHOLM — Aeglaselt väheneb inflatsioon. Möödunud kaheteistkümne kuu jooksul tõusid hinnad 8,6 protsenti, mis on mõni protsent vähem kui möödunud täisaastal. Käesoleval aastal on hinnad tõusnud 7,3 protsenti.

„Meie Elu" nr. 52 (1765) 1983

PIKA JA ABIKAAS

Lühikeseks ajaks olid meil rõõmuks — mälestused kallid on igaveseks ... Puhka rahus!

KALLIST ÕEMEEST JA ONU

ARMI

ARMAST TÄDI

PAULINE SC
neiuna Laa
sündinud 24. detsem
surnud 24. septem
maetud Haljala ka
mälestavad k
P
S

Avaldame sügavat
MILVI'le ja tema
ema, vanaema ja v

IDA
kao

Kes usub Pojasse, sellel on Igavene elu.
Joh. 3:36

RASKE HAIGUSE LÄBI LAHKUN

ADELE I
sündinud C

OMA ARMAST VILISTLAST
DIPL. RER.
BERNHARD TU
sündinud 4. juunil 19
surnud 1. detsembril 19
mälestab leinas
KORPORATSIO

OMA ARMAST VILISTLAST
MED.
HELDUR A
sündinud 8. april
surnud 20. novembril 1983
mälestab leinas
KORPORATSIO

LUGUPEETUD KORP! ROTALIA V
AUVÄRVIPAELA KANDJAT
VAMBOLA K
sündinud 2. septe
surnud detsembris 1983 K
mälestab
EESTI KO

ort

einsaar
tamise
istlustele

TOIVO HEINSAAR

erikavadega kolmel päeval, saavutas kolmel alal kolmandad kohad ja pääses Kanada meistervõistlustele, millised algavad 8. jaanuaril Regina's Saskatchewan'is. Toivo Heinsaar elab nüüd Torontos ja õpib Toronto Ülikoolis spordimeditsiini. Sai treeninguvõimaluse Toronto Criket, Skating and Curling Club'i juures. Sellese klubisse pääsemiseks oli vaja 10 soovitajat ja aastane liikmemaks on üle 1000 dollari. Treenib seal 45 tundi nädalas.

HARALD RAIGNA

Rootsi eestlased harrastavad purjelauasporti

Rootsis elavad eestlased harrastavad purjelauasporti. On organiseeritud vastav spordiklubi nimega „Nautic". Augustis korraldasid nad omavahelise võistluse, kus esikoha võitis Stokholmi Tehnika-Ülikooli masinaehituse üliõpilane 18-aastane Juhan Andres Tarmet, kes võistles endavalmistatud purjelauaga. Juhan Andres Tarmet, nagu enamuses kõik meie sporti harrastavad noored, on sündinud sportlaste perekonnas. Tema isa ja ema on mõlemad tuntud tennisemängijad.

HARALD RAIGNA

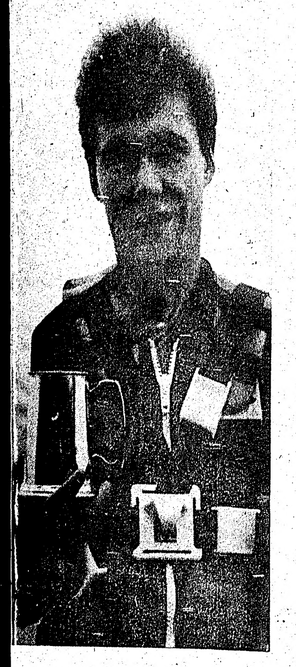

JUHAN ANDRES TARMET

Inflatsioon Rootsis 8,6 protsenti

STOKHOLM — Aeglaselt väheneb inflatsioon. Möödunud kaheteistkümne kuu jooksul tõusid hinnad 8,6 protsenti, mis on mõni protsent vähem kui möödunud täisaastal. Käesoleval aastal on hinnad tõusnud 7,3 protsenti.

„Meie Elu" nr. 52 (1765) 1983

PIKA JA RASKE HAIGUSE LÄBI LAHKUS ARMAS ABIKAASA JA EMA

SAIMA ALLAS

sündinud 19. septembril 1930 Tallinnas
surnud 24. detsembril 1983 Torontos

Lühikeseks ajaks
olid meil rõõmuks —
mälestused kallid
on igaveseks . . .
Puhka rahus!

mälestavad leinas

abikaasa BERNHARD
poeg AIN abikaasaga
poeg ALAR

KALLIST ÕEMEEST JA ONU

ARMIN KINGISSEPP'a

mälestavad

MANU, MARET ja lapsed perekondadega

ARMAST TÄDI

PAULINE SCHNUUR'i

neiuna Laas
sündinud 24. detsembril 1893
surnud 24. septembril 1983
maetud Haljala kalmistule

mälestavad kurbuses

PAUL ja ELVINE Kanadas
SUGULASED Kodu-Eestis

Avaldame sügavat kaastunnet meie heale sõbrale MILVI'le ja tema suurele perele nende armsa ema, vanaema ja vana-vanaema

IDA URBALU

kaotuse puhul

Kes usub Pojasse,
sellel on Igavene elu.
Jh. 3:36

INGE ja ANDRES

RASKE HAIGUSE LÄBI LAHKUNUD ARMAST

ADELE ILVES't

sündinud Oks

mäletab

LEIDA RAVA

OMA ARMAST VILISTLAST

DIPL. RER. FOR.

BERNHARD TUISKVERE't

sündinud 4. juunil 1901 Hiiumaal
surnud 1. detsembril 1983 Stokholmis

mälestab leinas

KORPORATSIOON FRATERNITAS ESTICA

OMA ARMAST VILISTLAST

MED.VET.

HELDUR ALVER'it

sündinud 8. aprillil 1923 Tartus
surnud 20. novembril 1983 Hässelholmis, Rootsis

mälestab leinas

KORPORATSIOON FRATERNITAS ESTICA

LUGUPEETUD KORP! ROTALIA VILISTLAST
AUVÄRVIPAELA KANDJAT

VAMBOLA KLAUREN'it

sündinud 2. septembril 1902
surnud detsembris 1983 Karlstadis, Rootsis

mälestab

EESTI KORPORATSIOONIDE LIIT

ARMAST ÕE- JA TÄDIPOEGA

AVO TIKAS't

sündinud 15. oktoobril 1947 Rootsis
surnud 30. novembril 1983 Rootsis

mälestavad sügavas leinas

EDWARD ja LINDA JUHKAM Torontos
HALJAND JUHKAM lastega Californias
HELJE VALTER lastega Torontos

Lahkus meie sõbra AIN'i ema

SAIMA ALLAS

mälestavad kurbuses

KATRIN, ASKO, RITA ja TOOMAS

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul
84 Dinnick Cres., Toronto, Ont.
M4N 1L8
Tel. 483-4103, kirikus 483-5847
Õp. E. Heinsoo kodune 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

Laup., 31. dets. vana-aasta JUMALATEENISTUS kell 6.00 õ. Armulaud. Solist Helmi Betlem.

Ingliskeelsed JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Pühapäevakool igal pühapäeval jumalateenistusega samaaegselt.

PIIBLITUNNID igal pühapäeval kell 10.00 hommikul.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti 10—6, neljapäeviti 12—3 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kolmapäeval 9.30—12 kirikus, neljapäeval 6—8 kirikus ja igal pühapäeval pärast jumalateenistust.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanuel Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 2L4
Tel. 477-6248

Laupäeval, 31. detsembril kell 7.30 õhtul VANA-AASTA ÕHTU EMMANUELIS. Koosviibimine kohvilauas. Kavas tunnistused, lauluettekandeid, valguspildid ja jutlus.

Pühapäeval, 1. jaanuaril kell 3 p.l. UUE AASTA JUMALATEENISTUS. Allan Laur ja misjonärid Brita ja Carl O. Hagwall'id enne lahkumist Chiele'sse. Lauluettekandeid Ingrid ja Evert Söderholm'ilt. Issanda surma mälestamine.

Kolmapäeval, 4. jaanuaril kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Allians PALVENÄDAL 9.—15. jaanuarini.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik,
Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Laupäeval, 31. dets. kell 17.00 VANA-AASTA JUMALATEENISTUS armulauaga.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel.: 698-7977 või 766-7853

Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

VANA-AASTA õhtu JUMALATEENISTUS armulauaga 31. detsembril kell 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont.
M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930,
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Laup., 31. dets. kell 3.00 p.l. vana-aasta õhtu JUMALATEENISTUS armulauaga, solist Tamara Norheim. Teenivad õp. Elmar Pähn ja koguduse õpetaja.

Pühap., 1. jaan. 1984 kell 12.00 päeval uus-aasta JUMALATEENISTUS. Solist tenor Georg Soans, teenib õp. Albert Roost. Ingliskeelne uue-aasta JUMALATEENISTUS kell 1.30 p.l.

Pühapäeval, 8. jaan. kell 4.00 p.l. kolmekuningapäeva ja leerialguse JUMALATEENISTUS noorte osavõtul.

Pühap., 15. jaan. kell 11.00 h. JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust Eemi Eerme EXLIIBRISTE NÄITUS Abel Lee sõnavõttega.

LEERIÕPETUS algab pühap., 8. jaan. 1984 pärast jumalateenistust. Leeriõpilasi palutakse registreerida koguduse õpetajale.

PÜHAPÄEVAKOOL igal pühapäeval jumalateenistuse ajal.

LEERI-EELSED iga kella 11.00-nese jumalateenistuse ajal.

PIIBLITUNNID tundaega iga enne kella 4.00-st jumalateenistust.

Koguduse SEGAKOORI harjutused toimuvad igal esmaspäeval kell 7 õ. kirikusaalis.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kiriku kantseleis: teisipäeviti kl. 6 p.l.—8 p.l., neljapäeviti kl. 2 p.l.—8 p.l. ja pärast jumalateenistusi.

TORONTO EESTI S.P. ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave.
(Allmaaraudtee vastas, Eesti Maja poole)
Tel. 626-3417

Laup., 31. dets. kell 9.30 h. PIIBLITUND. Tänu-JUMALATEENISTUS kell 11.00 h. „Jumala kaitsmisest ja hoolekandest". Kõik on kutsutud 31. dets. VANA-AASTA JUMALATEENISTUSELE!

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja selsab eesti ühiskonna teenistuses.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale,
Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Laup., 31. dets. kell 8.00 õ. PEREKONNAÕHTU, õhtusöök, mitmekesine kava. Kell 11.00 õ. AASTAVAHETUSEPALVUS, kõneleb A. Tammo, solist A. Kaups.

Pühapäeval, 1. jaan. 1984 kell 11.00 h. UUS-AASTA JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, meeskoor, Issanda surma mälestamine. Kell 6.00 õ. vaimulike koolide ÕPILASTE ÕHTU, V. Puu jt. Senta-Imbi-Anne trio.

TORONTO EESTI AP.-OIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Uue-aasta JUMALATEENISTUS toimub pühap., 1. jaan. 1984 kell 2.00 p.l. Peetri kirikus, teenib ja jutlustab praost E. Lepik, laulab koguduse laulukoor G. Raag'i juhatusel. Laululehed.

ESIMENE EESTI EV. LUT. KOGUDUS HAMILTONIS
Kirik: 18 Victoria Ave. S.
Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik
3 Mapleside Ave., Hamilton,
Ont. L8P 3Y4. — Tel: 527-0410

VANA-AASTA TEENISTUS armulauaga reedel, 30. dets. kell 18.30. Teenib koguduse õpetaja. Solist Johannes Kruusel, orelil Norman I. Reintamm. Laululehed.

JURISTID

ENN KUUSKNE
ADVOKAAT — NOTAR
Kontoris — 363-0073
Kodus — 360-8776
Mitmekülgne praktika

TÖÖPAKKUMISED

LAPSEHOIDJAT
2-3 hommikupoolset päeva nädalas, 2- ja 4-a. lapsele.
Jaan.-juunini.
Bloor -Runnymede rajoon.
762-2367

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Hellstada tel. 489-8811 ● 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„MEIE ELU" ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Poko's Meat Products ärides .... 376 College St.
767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen ..... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St. Willowdale

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $40.00, 6 k. $22.00, 3 k. $15.50. USA-sse — 1 a. $44.00, 6 k. $25.00, 3 k. $17.00. Ülemeremaadesse — 1 a. $48.00, 6 k. $26.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

TELLIMISKUPONG:

Palun saatke minule „MEIE ELU" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

PIRET KAI KREEM
Sündinud 1960 Torontos. Lõpetas Jarvis Collegiate Institute'i 1979 ja Toronto Ülikooli Kehalise Kasvatuse osakonna 1983. kevadel B.P.H.E. kraadiga, erialaga tervishoius. Peale Laval Ülikooli prantsuskeele kursust, asus esialgu tööle New Yorki. Nüüd töötab Mehhikos. Akadeemiliselt kuulub Korp! Amicitia'sse.

Praost Kiviranna võtab osa peapiiskopi sünnipäevast Stokholmis

Kolmekuningapühal, reedel, 6. jaanuaril tähistatakse Stokholmis piduliku jumalateenistuse raames EELK peapiiskopi Konrad Veemi 70-a. sünnipäeva. Külalisjutlustajaks sellele jumalateenistusele on palutud New Yorgi Eesti Ev. Luteri Koguduse õpetaja praost Rudolf Kiviranna. Teenistus toimub Stokholmi südalinnas asuvas Jakobi kirikus, mida nüüd juba kaua on kasutatud peapiiskopliku Toomkirikuna. Selles kirikus toimuvad regulaarsed jumalateenistused Stokholmi ja ümbruskonna eestlastele. Pikemat aega oli selle koguduse hingekarjaseks praost Aleksander Täheväli, kelle tööd Saksamaalt tulles hakkas jätkama õp. Konrad Veem, kes pärast peapiiskopiks valimist on Toomkoguduse peaõpetaja. Stokholmis viibimisel toimub USA Chicago praostkonna praostil läbirääkimisi meie Kiriku juhtkonnaga seoses aktuaalsete küsimustega ja ka eelseisva ESTO '84 kiriklike üritustega. Praost R. Kiviranna saabub tagasi New Yorki kolmapäeval, 11. jaanuaril.

Suri major K. Kolbre

New Yorgis suri 4. dets. Vabadussõja veteran, E.V. end. kutseline ohvitser major Karl Kolbre, 84 a.v. Olles lõpetanud Tartu Ülikooli õigusteaduslasena, ta teenis mõnda aega kui ohvitser-jurist sõjaministeeriumis. Kaitseseisukorra kehtestamisel 1934. a. viidi ta üle riigikaitse õpetamise üheks instruktoriks Tallinna keskkoolides. Teenis hiljem merekindlustes ühe raskepatarei ülemana. Tal õnnestus segased ajad üle elada ja siirduda pagulusse. New Yorgis olles tegutses ta juhtivalt Eesti Ohvitseride Keskkogus ja N.Y.E. Vabadussõjalaste Ühingus. Kadunut tunti kui õiglast, heasüdamlikku ja laialdase lugupidamisega isikut. Leinateenistus toimus enne tuhastamist praost R. Kivirannalt Lexingtoni ave. kirikus, mille koguduses lahkunu oli ka aktiivselt kaasa tegutsenud. Oli palju hindavaid järelhüüdeid sõpradelt-kolleegidelt, Korp! Revelialt jt. Kõige lähemaist jäid teda leinama abikaasa, kaks tütart ja lapselapsed omastega.

Eesti arst valvekorras

31. dets.. 1. ja 2. jaan.
dr. T. Maimets 469-1322

Kes ja Kus

Pärast 25. a. praktiseeriva arstina töötamist Chicago eeslinnas Carpentsville, Ill., on dr. Eduard Tootson asunud vanuse puhkusele. Ta võttis osa kuulsast Sinimägede lahingust arstina 1944. a. Narva lähistel. Tema abikaasa, n-na Elvire Martin, rohuteadlane, kodumaalt lahkumisel ühes pojaga kasutas laatsaretilaeva „Moero", mis merel torpedeeriti. Poeg Jüri hukkus merel. Teine poeg Jaak sündis Göttingenis, Saksamaal, olles lõpetanud ülikooli siinsel maal.

Ed. Tootson koos abikaasaga on valinud puhkuspaevade veetmiseks Gulfporti, Floridas.

Toetasid EKN tegevust

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust toetasid oma majandusliku panusega oktoobris ja novembris alljärgnevad kaasmaalased:

Arnold Aarma, Alfred ja Erna Aasma, Helmut Aavik abik., Therese Adler, U. Aedna, M. Aer, M. Aesma, E. Akker, Martin Alaots, Mihkel Alas, V. Alasi, Armilde ja Ervin Aleve, Leo Aljaste, Valter Allase, Hugo Allisma, Peeter ja Anne Altosaar, E. Anderson, H. Anelin, Jaan Ani, Jeanette Anton, K. Ardam, Ida Areneem, M. Arget, Nikolai Arget, Endel Arro, Kristjan Arro, E. ja E. Asu, Juri Auksi, H. Aun, Karl Aun, Toomas Avik.

Ilmar Birk, A. Barylski, Oskar Birkenbaum, Kersti-Biro (Sunne), Gertrude Blum, Evald Blumberg.

Dr. Ivi Campbell.

R. Edari, Sven Ehvert, J. Eilau, E. ja H. Elb, Ants Elken, Mati Epner, A. Erikson, Agathe Esop, J. Ester, Triinu Estra.

Maret Frost.

August Haabniit, Johannes Haar, J. Haiko, Vallo Haljaste, Jaanus Hall, Mart Hallik, M. Hansen, Ants ja Hilja Hanson, Salme Harris, A. Hein, V. Heinar, Karl Heinmaa, F. Heinsar, Edgar Heinsoo, Ilmar Heinsoo, Leida Helde, Jaan Helmeste, Julie ja Evald Herma, Arnold Himma, A. Himmist, M. Hindre, dr. Silver Holmberg, R. Holsmer, L. Härmatare, Ilse Hääl.

Irene Ilmas, Ella Ilmjärv, H. Ilves, Uno ja Karin Ilves, Albert ja Ellen Irs, Kaarel Irs.

A. Jaagumägi, Helmut Jaaguste, A. Jaamul, L. Jaansoo, H. Jaason, Ülo Jaason, J. Jaak, Enno Jarve, Nikolai Jaus, Johannes Jeets, Eerik Joasaare, Mart ja Linda Joasaare, Henn Jogeva, A. Jomm, Ella Jostman, Juhan Juhanson, Paul Juttus, Erich Järvlepp, Linda Jürisson.

A. Kaarna, A. ja H. Kaarsoo, Dagmar Kaasik, Isak Kain, V. Kajaste, Jenny Kako, Andrei Kalda, Albert Kaldre, Peeter Kalev, E. Kalkis, Eduar Kalkun, Emilie Kalkun, Leonid ja Eve Kallas, S. ja A. Kalmar, Viiu Kanep, F. Kanger, Voldemar Kangro, August ja Imbi Kangur, K. Kangur, L. ja R. Kann, Heino Kannel, Julius Karelson, E. Karmo, V. ja M. Karri, A. Karu, Fanny Karu, J. Karu, A. Karuks, Meta Kasak, D. Kase, Adele Kasemets, N. Kasemets, E. Kasepõld, Leida Kask, Ralf ja Frida Kasper, Peeter Kass, Tõnis Kasvand, Alice Kattemaa, I. Kattemaa, Maila Kaulen, Olev Kaunismaa, S. V. Kaunismaa, Kalju Kaur, dr. H. Kent abik., Paul Kents, Juhan Kesamaa, Arnold Kesküla, Nelly Kess, Joosep Kiik, Enn Kiilaspea, Leo Kiima, Jaan Kiis, Edgar Kink, A. Kippar, Linda Kirik, Herbert Kirves, A. Kivi, Niina ja Arnold Kivi, Jaak ja Marta Kivik, John Kivisahk, E. Kivistik, Martin Kivistik, Avo ja Riina Klaas, Juhan Klaas, J. ja E. Klemmer, V. Knuut, Veronika Kobler, J. Koel, Mari Koggel, Silvia Kolaczek, S. ja R. Kollina, Rahel Olbrei Kompus, S. Kondor, L. Koobas, Uno ja Linda Kook, Meinhard Ko a, Elise Kopli, E. Koplimägi, Arnold Koppa, Arno Koppel, Härm Kore, Fred Kraav, O. Krepp, L. Kriisa, P. Kristal, A. Krug, Linda Krupp, Akulina Kruuk, Evald Kruus, M. Kruusement, Mariette Kuhlberg, Salme ja Hjalmar Kuld, I. Kull, Evald Kullus, K. Kung, Rein Kunnapuu, E. Kuris abik., V. Kurol, Herta Kuslapuu, Ilmar Kurvits, K. ja I. Kurvits, Alfred Kuus, Rudolf Kuut, Evald Kuutan, Hilja Kuutma, Toivo Kõhelik, Valli Kõks, J. Kõrgemaa, Ella Kõrgemets, K. Kõrgesaar, W. ja R. Kõvamees, Jaan Kõverik, Alex Kängsepp, Aleksander Kübar, R. Külama, Joh. Künnapuu.

A. Laaman, O. Laamann, Heino Laaneots, Ants Laanep, Felix Laansoo, Hella Laarne, Bernhard Laht, Ellen Lainevool, R. Lall, Vilma ja Edgar Landers, Juhan Langel, Amandus Lattik, E. Lauri, dr. Ivar Laurimaa, Peeter Leesment, E. Leetmaa, Peet Leetmaa, M. Leemet, Mary Leetsmann, R. W. Leitham, Hella Leivat, Ingel Lellep, Martin Lepik, Oskar Lepik, Vassili Lepmets, Helgi Leppik, A. Lepson, George Levkovich, Juhan Liig, K. Liivamägi, August Liivoja, Ida Lillioja, B. Lindre, G. Lindström, Armanda Linnamägi, William Lohuaru, L. Loigu, Eduard Lood, H. Loorits, E. ja K. Lootsma, G. Lootus, Ellen ja August Luhaäär, Maret Luide, Hans Lupp, Jaak Lupp, Hilda Luukas, Julianna Lõugas, Juhan Läte, Herta Lüdig.

A. Maarits, Artur Maasik, Vold. Maitloo, William Mandra, Aleksander ja Maimu Mardimae, F. Marley, Jaanus Marley, Roman ja Leida Marley, Edgar Marten, Ellen Martens, Elsa Matkur, H. E. Meema, Linda Meema, Enn Merivee, E. Meriorg, Raoul Merits, Magda Mesila, A. Mets, V. Metski, Richard Metslang, E. Midenbrit, Ed. Miil, L. Mijal, Endel Milliste, A. Miliunas, H. Moks, E. Mumm, Arthur Mäehans, H. Mäeots, Paul ja Linda Mäepea, Helmi Mägi, Ants ja Aino Mägiso, Jaan Märtin, Helmut Mölder, Peeter ja Aime Möldre, Agnes Möller, Friedrich ja Vaida Möller, Jüri ja Helga Müür, L. Müüripeal.

A. Nahksepp, Asta Nasser, A. Nielander, Alfred Nii, Helmut Niidas, Lidia Niidu, V. Niit, M. Niitenberg, H. Normet, K. Norralt, L. N. Northey, M. Nurming, August ja Vilma Nõmm, August ja Aide Nüüd.

E. Oder, Elmar Oiglane, J. Oinus, A. Olup, H. Oluper, E. L. Onno, R. Orav, Paul ja Elvine Osko, Manivald Ots, Saale Otsason, Endel Ott, Kaljo ja Ellen Ott.

H. Paabo, Karl Paap, A. Paas, Julius Pahapill, dr. J. Paidra, Joosep Paist, M. Pajo, Juhan Pajur, J. Pajuste, A. Pallas, Linda Pallop, Kiira Palmer, Gustav Paloots, S. Palu, Albert Parras, Aino ja Mart Pedel, Endel ja Linda Pedeman, Aleksander Peel, E. Pehme, Aino Pello, Lemmi ja Hans Pent, Walter Pent, G. Perle, E. Peterson, Jenny Petersoo, Valter Piigli, Anton Pindam, O. Pint, Villu Pint, Otto Pintman, Leo Pirosok, Meta Pohlak, E. Poolake, Valter Pormeister, Leo Prii, J. Puhm, Larissa Puhvel, Richard Pulk, Maimu Purje, Ida Puusepp, K. Põhjakas, Meinhard ja Selma Põldma, Ilse Pärn, Joh. Pärn abik., Tiiu Pärnsalu, Olga Pääbo, Edgar Püss.

Robert Raag, Helmut Rae, Tarmo Rae, Leida Raidlo, H. ja S. Raidma, E. Rammuld abik., B. Randalov, Karl Randlaid, A. Randlepp, Aadu Randpalu, Arne Randsalu, Karl Ranna, L. ja R. Rannala, Otto Rannamäe, Heldi ja Uno Ranne, Vaike ja Erich Rannu, Evald Ratas, Herbert Raud, Salme Raud, V. L. Raudjalg, Karl ja Ellen Raudsepp, Jüri ja Miliza Reial, A. Reintamm, E. Reintee, R. Remmel, Arnold Remmelkoor, Tiia Remmelkoor, Udo Riga, Alice Riisen, R. F. Ringsmann, Endel Rist, R. Ritsing, Jaan Romet, J. Roand, John Roosimägi, Albert ja Adele Roost, H. Rosenberg, J. Rosin, N. ja G. Rouk, A. Rump, Alver Rõika.

Salme Saak, E. ja I. Saar, Leo Saar, Joann Saarniit, Ida Sadam, T. Saidla, Enn ja Klaudia Salurand, V. Salurand, E. Sandre, E. O. Sarma, Arvo A. Sauks, E. & M. Seeba, Alex L. Sepp, H. Sepp, Selma Sepp, Voldemar ja Elvi Siimon, A. Siimson, Helmi Sillamaa, H. Sillamaa, Leo ja Marta Sillamaa, Toivi Sillaots, Pauline Sinberg-Snieckus, G. ja H. Soans, M. ja E. Solu, Volly Sommer, Valdur Soomet, Jaan Soosaar, A. Soosalu, Ü. Soots, Tõnu Soovere, M. Sperber, Magda ja Valter Spirka, M. Sultson, T. Sultson, August Sumberg, Vaike Elisabeth Sägi, A. ja J. Sünd.

Karl Taagepera, Alo Tael, Jaan ja Hedi Taht, Edvin Talback, Kaarel Tali, Leida Talu, Eero Tamm, Ingrid Tamm, Martin ja Linda Tamm, V. Tamm abik., Aleks Tamme, R. Tammark, V. Tammemägi, Anette Tammer, F. Tammer, E. Tammsaar, E. ja L. Tampõld, Emilie Tapp, Otto Tarkus, Harald Teder, Ida Teder, Jaan Teerand, Alice Telmet, R. Teng, I. Teose, J. Terasmae, Elli Terts, E. Tigane, E. ja S. Tiivel, Osvald Timmas, August Tomband, Alma Tomson, H. ja L. Toome, Inga ja Tarvo Toomes, Helmar Toomsalu, Paul Toomsalu, Asta Toppi, Thekla Torrim, Leon Tretjakewitsch, V. Tretjakewitsch, E. Tulving, Toomas Turk, Heino Turu, Tõnu Tõsine.

Elvi ja Eduard Uduste, Albert Uustallo.

Julius Vahi, Pärja Vaher, Karl Vaher, Arvo Vahtra, F. Vaide, H. Vaino, J. Valba, A. Valdma, Nikolai Valge Sr., Heino Vammus, Koit Vanema, Oskar ja Alma Vares, Leida Varma, Hillar Varrik, Ülo Vastopä, T. Vellend, William Viia, Aino ja Paul Viidik, H. ja V. Viiding, E. Viigi, Arved Viirlaid, H. Vilbaste, Alide Vilk, A. Villem, Jüri Villem, Leo P. Villmann, Ülo Villmäe, H. Vilu, E. Vilums, Nigul Virro, Karl Voldt, R. Voltre, Agnes Voogjärv, A. Voogjärv, E. Vähi abik., R. Väliste, Elmar Väärsi.

Marie Walden, Leida Wahtras, dr. N. ja dr. W. Walter, Ilmar Wark, Almeta Westenberger, dr. Maret Wilo, Adar Woode, Niina ja Augustin Wällik.

Õunapuu, Arne.
York Developments Ltd.
Boris Zeisik.

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas tänab kõiki toetajaid. Toetuste laekumine jätkub.

ÕIENDUS

Alljärgnevad vigadega ilmunud tervitused EKN'u jõulutervitajate nimekirjas toome ära parandatud kujul:

Elken, Ene (Hamilton, Ont.)
Pärnsalu, Tiiu ja Tiina

Jõulud tulnud ju . . .

Toronto Eesti Segakoori (TES) jõulukoosviibimine, toimus 17. detsembril Toronto Eesti Majas. Ligemale sajapealine koori liikmete, nende kaasade ja sõprade pere oli kogunenud pidulikult pühitsema jõulupühade saabumist ja pingelise sügishooaja lõpetamist. Pingelisemaks aga kujuneb laulukoori õppetegevus järgmisel aastal, kuna ees ootavad popkontsert 11. märtsil, „lõbus laupäeva õhtu" 14. aprillil ja ESTO '84 laulupidu.

Aukülalistena viibisid jõulupuul õpetaja Edgar Heinsoo, klaverikunstnik Aino Kurg, Toronto Eesti Meeskoori esimees Heikki Paara abikaasaga ja Estonia orkestri esimees Herbert Kasenurm abikaasaga.

TES esimees S. Preem tervitas peokülalisi, tänas koorliikmeid tehtud töö eest, tutvustas aukülalisi ja esines hiljem ka teadustajana.

Õpetaja Edgar Heinsoo pidas jõuluevangeelse palvuse, mille juures Aino Kurg toetas koraali klaveril.

Heikki Paara tõi tervitusi Toronto Eesti Meeskoorilt ja kinkis TES'ile „päriseks" seni kahe koori peale kasutatud klaveri, ulatades sümboolselt klaverivõtme segakoori esimehele. Huumorile põhinenud tseremoniaalsus aga peegeldas sügavtõsist heanaaberlikkust Toronto kahe suurema laulukoori vahel.

Järgnes jõulusöömaaeg.

Perenaistena tegutsesid väsimatud kooriliikmed Lydia Reiart ja Meeri Lehesalu. Maitsvad hapukapsad olid hapendatud ja keedetud Aino ja Paul Kunstimehe poolt. Samahästi maisvate verivorstide meistreiks olid Meeri Lehesalu ja (jällegi) Paul Kunstimees.

Hilisem rikkalikult kaetud kohvilaud oli samuti koorliikmete oma näputöö.

Õhtu eeskavalises osas koori vastseim liige, bariton Enno Õunapuu, esitas kolm laulu: „Püha öö, „Maria hällilaulu" ja ühe soome helitöö rändajast, mis kõik leidsid publikult sooja vastuvõtu kestva aplausiga. Laulu saade oli klaverikunstnik Aino Kure poolt.

Õpetaja Edgar Heinsoo jutustas loo „Püha öö" sünnist, selle esitamisest jõuluööl sõjarindel ning kuidas see päästis laulja sõduri elu, kellest kujunes hiljem kiindunuim jumalasõna kuulutaja.

Koor laulis väsimatult mitmeid jõululaule ning Juuli Kristali poolt nägusalt kaunistatud laudade ääres veedeti mitmeid hubaselt sõbralikke tunde.

Suure valge habeme ja punase kuuega jõuluvana ei leidnud sel õhtul Eesti Maja, siiski leidus aga arvukalt omavahelisi kingitusi. Ei puudunud ka siin maal levinud „doorprice'id", neid oli koguni kolm. Võitjaiks osutusid Silvia Preem, Oskar Ristmäe ja Endla Naagel. Neist esimene ei päässenud ka laulmisest, milleks esitas Aino Kure klavrisaatel Melartini „Tagasituleku", mis ilmselt meeldis publikule.

Aeg lausa lendas ja kellaosutid lähenesid juba kesköö, kui lõpuks väsinud perenaised said kojusõidu peale mõtelda. Kaasinimese rõõm ja tänu tasuvad aga suurimagi vaeva.

Nihitsa veste

IROONILINE LEKSIKON

AFGANISTAN — sovettide rahudemonstratsioon Kesk-Aasias.
AMETIÜHING — mootor elukalliduse tõstmiseks.
BÜROKRAATIA — moodne egiptuse nuhtlus.
BÜROO — magamistuba kõrgepalgalistele.
CIRCA — türklaste lastearv.
CITY — elukardetav dzhungel asfaldil.
DEMONSTRATSIOON — nurjunud intelligentide vabaajaharrastus.
DISKOTEEK — lauakirik murdeealistele.
EBAJUMAL — plekist kast kummiratastel.
EUROOPA MAJANDUSLIIT — rahvuslik egoism.
FINLANDISEERIMA — sund põlvili elamiseks.
FORMULAR — kõige olulisem ehitusmaterjal Saksamaal.
GRENADA — lõhutud ussipesa Kariibia meres.
GROMÕKO — eriline hapukurgi sort Venemaal.
GULAG — Nõukogude rahvaülikool.
HASHISH — jõutoit teismelistele.
HAUARAHU — vt. Afganistan.
IISAK — valitsejate dünastia Põhja-Ameerikas.
INISEMINE — moodne löökjaul.
JAAPAN — töötamise pärast kõlvatu võistleja.
JANTIMINE — vt. Genf. ja Madriid.
KARJERIST — roomav inimene.
KASATSHOKK — moodne tants läänes.
LIIBANON — internatsionaalne lasketiir Lähis-Idas.
LUUSUR — metalli- ja tekstiiltööline N. Eestis (viilija ja siidivedaja).
MAAHÄRRA — vene kotimees Baltikumis.
MILITSIONÄÄR — rahvavaenlaste ordu liige.
NAELSTERLING — on nüüd untssterling.
NAGAIKA — poliitiline kasvatusvahend N. Liidu sulasriikides.
OBADUS — habemesse istutatud rusikas.
ORIKAS — siga, kes enam ehal ei käi.
PANGARAAMAT — bestseller pagulaskodudes.
PERSHING II — moodne jutlustekst.
RAHULIIKUMINE — ajutute ordu.
RÜÜPAMINE — seltskondlik üritus.
SS-20 — kaaviari ja krimmi sektiga täidetud rakett.
SAUN — peenemat sorti lõbumaja Lääne-Euroopas.
TELER — iseseisva mõtlemise edutaja.
TURVAS — poliitilise vaglarauaga kolbatäidis.
UDUJUTT — juhtkiri „Rahva Hääles".
UTOOPIA — lääneriikide idapoliitika.
VANGIMAJA — puhkekodu roimaritele läänes.
VENELANE — vaenlane moodsas keeles.
ÄMM — ülearune kaasavara.
ÄMMATOSS — murumuna, mis puhkepalgal.
ÕLU — kütus antvärkidele.
ÕUELAULIK — oportunist.
ÖÖKIMINE — löökjaul egiptuse kõhutantsuga.
ÖÖVAHETUS — kõriloputus pärast tööaega.
ÜLEVEDAJA — kallis kaasmaalase vabastaja — väärismetallidest.
ÜLIÕPILASSPORTLANE — maailmameister kiviheites.

Karjerist

MÕTTESÄHVATUSI

Kes ruttu unustab, sooritab oma elueksami paremini.

□

Käimine paljajalu on moeröögatuseks ainult neile, kes mitu paari kingi omavad.

□

Mõned lükkavad hea idee ainult seetõttu tagasi, et see pole tema idee.

Kogunud NIHITS

NALJAD

Lahutuskohtunik küsib lahutada soovivalt abielunaiselt:

„Mida teie peate hingeliseks julmuseks?"

„Mu mees pani vannitoas kaalule viis kilo juurde ning seepeale ma kaevasin kogu aia ümber ja pesin ta auto."

□

„Teie klaas on tühi," ütleb kelner külalisele. „Kas toon teise?"

„Mida ma hakkan kahe tühja klaasiga peale?"

□

„Kuidas on moraal käitises?" küsib Honecker vabrikujuhatajalt.

„Nagu Robinsoni juures. Kõik ootavad reedet."

□

„Kas pihtisid mehele enne pulmi ka kõik oma vanad patud?" küsib sõbratar blondilt Maimult.

„Aga loomulikult."

„Siis peab sul aga briljantne mälu olema."

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto,
Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud
ODAVAD LAENUD KAASMAALASTELE
Informatsiooniks helistada
465-4659

UURIJA-ANALÜÜTIK

Ameerika raadiojaam RFE/RL Inc., Münchenis, otsib Eestisse puutuvat küsimuste UURIJAT-ANALÜÜTIKUT. Ülesanne eeldab kursis olemist eluavaldustega nii Eesti NSV's kui emigratsioonis, võimet kiiresti koostada ja kirjutada kokkuvõtlikke analüüse ja kommentaare sündmuste ja arengu kohta, tihedas koostöös raadiojaama eestikeelsete saadete toimetusega. Kandidaatidel peaks olema kõrgem haridus ehk muul teel omandatud samaväärsed kogemused, üldised teadmised Nõukogude Liitu puutuvates küsimustes ning põhjalikud teadmised Eesti asjus, võimalikult tõendatult avaldatud publikatsioonides. Eesti ja inglise keele valdamine on vajalik, vene keele oskus soovitav. Palk mitte vähem kui DM 50.765 aastas, millele lisandub prii korter ja teised hüvised. Kandidaatidel palutakse saata lühike elulookirjeldus aadressil:

Personnel Office
Radio Free Europe/Radio Liberty
1201 Connecticut Avenue, N.W.
Washington, D.C. 20036

Vaipade ja mööbli keemiline puhastus
samuti akende pesemine. Söögituba, elutuba ja koridor $59.95. Pensionäride üürikorteritele hinna-alandus.
PEETER VALING — Tel. 690-4961

KUHU MINNA?

● **31. dets. Meeskoori aastavahetuse-ball hotellis Inn on the Park.**

● **Laup., 31. dets. Hamiltoni Eesti Seltsi Uue-aasta-ball Holiday Inn'is, 150 King St. E. algusega kl. 7 õ.**